

Braşovai Lapok

Ára 5 lej

Péntek
1931 * június 26

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

142. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lej

A tragikus hős

A találgatások, föltevések meleg és rideg kommentárok pergőtüze kíséri szilágymegyei magányában a visszavonuló vezért. Ő maga csak bucsuzik, de nem indokol. Hallgat, mint a sir és nem óhajtja eloszlatni a sötét homályt, amelyet egyetlen gesztusával kavart maga köré.

— Tragikus hős — mondja Maniu egyik közeli hozzátartozója — „akinek vagy meg kellett volna tagadnia egész múltját, egész lényét, feloldani az elveit és elengedni a túlekedésben, vagy pedig megmenteni önmagát s azt az egész politikát, amit ő az új államalakulatban képviselt”.

A jellemzés finom, kerek és találó is volna, ha a meghatározás eszmei anyaga elég kemény lenne. De nem az. A tragikai hősnek a legfőbb jellemvonása, hogy egész mellet kiáll a hitéért, a meggyőződéséért és úgy kell elbuknia, hogy minden porcikájával, minden energiájával harcol a győzelemért.

Maniu kicsit tulpasszív volt tragikai hősnek, túltétovázta mindig a kedvező pillanatot, elméricskélte az aktivitását és hiányzott az igazi bátorság lendülete.

Az okos mérlegelés helyett tétovázást a görnyedt és az események átrobtak rajta.

Ő is áldozata és nem hőse lett az ellenoffenzívának. Még a halála pillanatát is rosszkor választotta meg. Még az expialás feladatát sem hajlandó elvégezni.

Jóhiszemű és jóakaratu, talán jószemű is, de a vezéri képességnek csak a csökevényei vannak benne.

Volt idő, amikor mindent elvégezhelett volna, vagy nagyon sokat.

Hagyta, hogy elgáncsolják. Túrta, hogy belepje az iszap, amelyről ő undorodott a legjobban.

Tragikus áldozat, nem hős.

Vajjon megmentette-e csakugyan leg-
alább saját magát?

Anghelescu örökké él...

Jött Jorga is és a kisebbségeknek teljes kulturális szabadságot ígért. Hangoztatta, hogy leveszi a kisebbségi közoktatás nyakáról azt az ígát, amit a mai idők emberies szelleme valóban nem tűrhét meg.

De mégis! Mégis, mégis, mégis!

Ime, él még Anghelescu, él még az a szellem, amely a kisebbségek romániai évtizedes multjában pillanatig sem szűnt meg az öreg Cato-ként hangoztatni mindig: „Ceterum censeo, Carthaginem esse delendam.” Ez a jelszó ott koválygott mindig a romániai kormányzás fölött, amióta a dicső operatőr, Anghelescu liberális miniszter fölfedezte, hogy a román nemzet Karthagoja a kisebbségi kultúra, amit le kell tiporni, szét kell zúzni, le kell alacsonyítani s ezt a nagy munkát mindjárt az iskolában, a gyermekeknél kell kezdeni, hogy eredményes legyen, — mert csak így biztosítható a nemzetfenntartó román kultúrfölény.

Mi tudjuk és elismerjük, hogy Jorga kormánya előtt is voltak olyan kormányelnökök és közoktatásügyi miniszterek, akik európai műveltségük birtokában tisztelték és megbecsülték a kisebbségi kultúrát s nem helyeselték a magánoktatás megfojtását célzó szegénytelen igát. De csak annyira mentek, hogy csendes óráikban, önmaguk lelkiismerete előtt — nem helyeselték. Anghelescu még él és operáló készt újra a nyam-nyam négeres vadságával szegzi a kisebbségi kultúrának. Ceterum censeo...

Hát bizhatunk mi Jorga ígéretében, jóindulatu akarataiban? És maradéktalan lehet az örömrünk afölött, hogy akad néha felelős helyre került román politikus, aki tudja azt, hogy a romániai kultúráját nem görög kultúra lemészárolása, hanem felkarolása tette nagygyá? Anghelescu amputálni akar és most újra a kezében van az amputáló kés!

Mindenki kérdez, de nincs konkrét válasz

Óriási kavarodás Maniu távozására körül

Pop-Cicio és Vlad Aurél is követik a távozó vezért

Bukarest, június 24.

Maniu tegnap este elhagyta Bukarestet és Kolozsváron keresztül szülőfalujába, Badacsonyba utazott.

Háta mögött zug Bukarest és izgatott remegések szaladgálnak végig Erdély testén. A kérdés mindenütt és minduntalan jelentkezik: Miért mondott le Maniu? Mit akar elérni a lemondással? Micsoda új helyzetet, irányt és jelszót szab Románia belpolitikájának ez a váratlan

és az egész országra megdöbbentő erővel ható távozás?

A felvetődött kérdésekre rendkívül sokan adnak feleletet. Csak a legilletékebb hallgat: Maga Maniu. Bukarestből is azért távozott, hogy kitérjen az indoklás és magyarázkodás elől. Még a nemzeti parasztpártnak is be kell érnie annyival, amennyit lemondó levelében jónak látott közölni.

Maniu Bukarestből való eltávóztatása után a bukaresti sajtó és a bukaresti

politikások nem tehetnek egyebet, mint hogy valószínű magyarázatokat szolgáltatassanak a távozás indokaihoz és találgassák azt a „következményt”, amit egyöntetűen súlyosnak és Románia jövő sorsára nézve elhatározó jelentőségűnek érznek. Ők csak ennyit tudnak. De a találgatásuk mögött állandóan ott bujkál a gyanu, hogy az erdélyi politikások, vagy legalábbis Maniu legbensőbb barátai már a következő lépésekkel is tisztában vannak.

A nemzeti egység veszedelme

föl Maniunak, hogy eddig elért eredmények megtagadásának a látszatával rendkívül súlyos helyzetbe hozza a nemrégiben összekapcsolódott Nagyromániát.

A továbbiak során azt írja a lap, hogy a nemzeti parasztpárt kolozsvári felhivatalosa, amely mindig Vajdának a szócsöve volt, már hetek óta olyan cikkeket közölt, amelyek a legnagyobb mértékben nyugtalaníthatják a román közvéleményt. Ezekben a cikkekben ugyanis, ha nagyon óvatos formában is, de egyre inkább

kitér az az ellentét, amely az erdélyi jellegű nemzeti-parasztpárt és a korona között keletkezett. Nem kétséges tehát, hogy Erdélyben valami már régebbi idő óta forrik s Maniu elhatározása ennek az új irányt a teljes erővel való elindítását jelenti.

Mi fog történni tehát a közeljövőben? — teszi fel a kérdést a bukaresti lap.

Erős regionalista politika az erdélyi autonómiaért való harc jegyében.

Igy ir az Indreptarea.

A jelenlegi rezsim elleni tiltakozás?

Jellemző, hogy a liberális párt hivatalos lapja,

a Viitorul is rendkívül súlyos dolognak tartja Maniu visszavonulását.

Sajnálja és elítéli, hogy Maniu Gyula ilyen politikai sakkhúzókkal zavarja meg a belpolitikai életet pontosan akkor, amikor a helyzet a legnagyobb összefogást kívánja meg.

A Luptában Scrutator irt vezércikket a kérdéssel kapcsolatban. Összegezi a lemondás külső jelenségeit és belső indító-okait, — már amennyire ismerni lehet azokat — s úgy próbálja levonni a lehetségesnek látszó következtetéseket. — Mindenekelőtt megállapítja, hogy Maniu váratlan visszavonulása sokkal mélyebb hatást váltott ki a többi pártokban, mint az annyira közvetlenül érdekelt nemzeti-parasztpártban. Ennek az oka az lehet, hogy a nemzeti parasztpárt mégse érte olyan készületlenül a nagy fordulat, mint ahogyan látszik. A magyarázatot is olyan könnyen adják meg a nemzeti-parasztpártban, mintha készülnék volna rá. Összefüggésbe hozzák azzal a magatartással, amit a korona tanúsított a politikai pártokkal szemben. A Jorga-Argetoianu kormány a belpolitikai rendszer gyökeres változását hozta magával: a diktatórikus kormányzat felé való eltolódást. Ebben Maniu semmiféle formában nem akart részvenni, mert nem akarja vállalni érte a felelősséget, még úgy sem, mint ellenzék. Külső szemlélője akar lenni annak a kísérletezésnek amely az ő lelkétől teljesen idegen s nem felel meg pártja ideológiájának sem.

A kormányban is mély megütközést keltett Maniu elhatározása, mert

Jorga is úgy érzi, hogy Románia e legjellegzetesebb élő politikusa tün-

etű visszavonulása a belföldön is, külföldön is igen súlyosan aposztrofálja a jelenlegi kormányzati rendszert.

Növeli a kormány izgalmát az, hogy Maniu lemondása egybeesett a német-román gazdasági szerződés megkötésével, ami még akkor is kellemetlen magyarázatásokra adhat alkalmat, ha pusztán véletlen volt, minden szándékosság nélkül.

Mindezek után Scrutator felteszi a kérdést: mi lehet tehát Maniu lemondásának a politikai következménye? Ha egyszerű politikai, pártpolitikai sakkhúzásnak készült, úgy már el is érte célját. Ha azonban több ennél, úgy jóslani igazán nem lehet. Pedig valószínű, hogy több, mint pártpolitikai sakkhúzás. A koronával szembeni ellentét többre utal. Ez az ellentét pedig ma már szinte bizonyításra sem vár, ha csak a külső jelenségeket vizsgáljuk.

„ÉN GYANUSÍTOTT VAGYOK...”

Scrutator idézi is. Idézi Maniunak a szavait, aki — mint most kiderül — négy

Kik követik a távozó vezért?

Megbízható helyről nyert értesülés szerint Pop Cicio István és Vlad Aurél bejelentették a pártvezetőségnek, hogy követni fogják Maniu példáját, lemondanak tehát a pártban viselt minden méltóságukról, mandátumaikat pedig a párt végrehajtó bizottságának rendelkezésére bocsájtják.

A két tekintélyes pártmber elhatározása a parasztpártban és a nemzeti pártban egyaránt nagy riadalmat okozott. — A riadalom azonban más természetű volt a regátiak, mint az erdélyiek között.

Az erdélyi képviselők között ugyanis abban a pillanatban felmerült az a terv, amiből má-

hosszu napon keresztül töprengett azandéka felett s bizalmas barátaival a kérdés minden oldalát megvizsgálta és minden bekövetkező lehetőséget számonvett. E négy napos töprengés egyik kiemelkedő momentum volt, amikor egyik bizalmas barátja előtt a következő vallomást tette:

— Az a véleményem, hogy ez a rendszer szerencsétlenségbe visz bennünket. Itt nincs helye a harcnak, itt erőteljes munkára van szükség, hogy elkerülhessük a hibákat s e hibákból folyó veszedelmeket. Az erőteljes munka sikert ígérhet. De nem szabad nekem vezetnem ezt a munkát, mert én gyanúsított vagyok. Jöjjön más az én helyembe, hogy a korona és az ország javára rendbe hozhassa a dolgokat....”

Ezt a vallomást az Adeverul közölte le. Scrutator azért idézi, mert annak a bizonyítékát látja benne, hogy Maniu és a korona között az ellentét mégsem olyan mély, hogy ne lehetne áthidalni. Ez mindenesetre biztató jelenség.

ra már mozgalom lett, hogy az összes nemzeti parasztpárti képviselők és szenátorok mondjanak le mandátumaikról. A mozgalom nagyon romantikusnak hat, de éppen azért nagyon jellemző. Kevés a valószínűsége annak, hogy a pénteki ülésen komolyan foglalkozzanak ezzel a felmerült tervvel. Maniu álláspontja az, hogy a pártnak helyén kell maradnia a parlamentben. Erdély neve azonban most már nagyon erősen ott kavarg a párttagok lelkében. Amint Scrutator mondja, az erdélyiek elfogadták ezt jelszóként Maniutól s talán többet magyaráznak bele, mint a mennyit Maniu akar.

Kolozsvári levél

15 munkás helyére 300 jelentkező. Még mindig tart az izgalom a gyufagyárnál. Palotaforradalom a kolozsvári telefonisták között az orvosi vizsgálat miatt. Ki fogja az új kamarai bérház deficitjét fedezni?

Történelmi nevek kispolgári köntösben. Egy kis politikai pikantéria

AZ EGYIK KOLOZSVÁRI GYAR 15 tanulatlan munkást akart felvenni. Hét-főn reggel legalább 300 ember verődött össze a gyár kapujánál. A közeli rendőrszöglet megijedt, hogy talán sztrájk tört ki. A járőrök azt hitték, hogy népgyűlés van. És a tömeg még akkor sem oszlott szét, amikor a 15 embert beeresztették a gyárba. Azt mondták, hogy ezek a szerencsések — 8 lej óránként kapnak és hetenként három napon át dolgoznak! — nagy protekcióval jutottak be.

A GYUFAGYÁRI LOPÁSOK ügye még mindig izgalomban tartja az érdekelteket. Még mindig nem tudják, hogy milyen következményei lehetnek a dolognak. Egyelőre két embert elbocsátottak, kettőt pedig felfüggesztettek a vizsgálat befejezéséig. Ahogy a gyár alkalmazottai mondják, a két elbocsátott emberből bűnbakot csináltak. Néhány doboz gyufáért tették ki őket, de ugyanakkor mások, akik súlyosabban károsították meg a svéd gyufafátrószót, mentesültek a következmények alól.

Ez is a lépités egy formája — mondják nyugtalanul a gyufagyáriak. És hozzátézik, hogy az elbocsátottaknak évtizedes jogai voltak, amelyek miatt őket nem lehetett lépíteni a multkor, a többi 15 alkalmazottal egyszerre. Hát így szabadultak meg tőlük. Ingyen. De a sor nem teljes még. Jönnek rövidesen mások is. Mert hát a gyárban 50 millió doboz gyufa hever raktáron. Mikor fog az elfogyani a 3 lejés ár mellett? Addig viszont nem kell ember.

Az ember szinte kezdi megérteni Bratianu Vintila averzióját a külföldi tőkével szemben.

MORGANÉKNÁL IS NAGY AZ IZGALOM. A telefontársaság elrendelte, hogy minden alkalmazott köteles orvosi vizsgálatnak alávetni magát. Mindenki kap egy törzslapot, amely a kérdések egész légiját tartalmazza.

Persze, a legkülönbébb találgatás folyik arról, hogy mi célja van ennek a szigorú orvosi vizsgálatnak. A gőtéten látók azt hiszik, hogy a betegnek talált tisztviselőket elbocsátják. Az optimisták csak nyugdíjazásról beszélnek. Valószínűleg egyik feltevés sem komoly, de az izgalom csak nem akar elülni.

Más oka is van ennek. A női telefonalkalmazottak körében nem kis felháborodással tárgyalják, hogy a Társaság orvosa a magánlakásán tartja a vizsgálatokat. Sokan, akikre még nem került sor, nem akarnak elmenni, hogy megvizsgáltsák magukat. A férjes asszonyokat nem engedi a férjük. Valóságos palotaforradalom van az orvosi vizsgálat miatt. Könnyen meglehet, hogy még valami botrány lesz belőle. A tisztviselőket azt követelik, hogy Morganék orvosa tartson rendelőt a postaépületben, ahol a posta orvosa is rendel, de ne járasson a lakására nőket, ha a vizsgálatnál senki harmadik személy nem lehet jelen.

VALÓSÁGGAL AMERIKAI TEMPÓBAN épül a kereskedelmi és iparkamara négyemeletes bérháza. Szeptemberre valószínűleg tétő alá kerül a hatalmas épület, amelynek állandóan hatalmas nézőközönsége van. Hiszen jóformán az egyetlen komoly építkezés egész Kolozsváron.

Az új székház, amely körül annyi harc tombolt, tehát meglesz. De máris jelentkeznek a gondok, amelyeket mi előre megőszoltunk.

Hogyan fogják az új épületet amortizálni? Ez a kérdés nyugtalanítja most az illetékeseket. Mert a székházépítésre felvett kölcsön után 11 százaléka kamat csupán, amortizáció nélkül, vagyis az új bérháznak évente 3 millió 850 ezer lej kell hajtania csak a kamatok fedezésére, viszont a legvéresebb kalkuláció mellett is legfeljebb 2 és fél millió bérjövedelemre lehet számítani.

MEGY AZ EMBER AZ UTCÁN érdekes nevek ütnek meg a szemét, vagy a fület. Történelmi neveket lát a ríktó cégtáblákon és a közszemlére kitett árverési hirdetemnyeken. Nem is egészen érdektelen szórakozás összegyűjteni néhány nagy nevet és utána járni, hogy ki és mi van mögöttük.

Zrinyi Miklós ezuttal nem a szigetvári hős, hanem a kolozsvári vasúti műhely egyik munkása, aki ellen 1100 lejés váltó miatt végrehajtást kértek. A kolozsvári Zrinyi Miklós is kétségtelenül hős. A manyomoruságának szenvedő hőse.

Deák Ferenc derék cipészmeister az Unió utcában. Bölcs ember, aki sztoikus nyugalommal veri fel 80 lejért a cipőtalpukat és közben arra gondol, hogy milyen jó lenne egy kis házikót szerezni valahol a külvárosban.

Rózsa Sándor több is él Kolozsváron, de egyik sem veszedelmes ember. Van körmives, cipész és mozigépész. Örül, ha őt hagyják élni, semhogy mások életére törne akármelyikük is.

Hasonlóképpen több viselője van a varázslatos Rotschild névnek, de egyiknek sincs semmi köze a nehezen szanalódó bécsi Kreditanstalthoz. Az egyik Rotschild derék husvágó a Dézsma utcában, a másik speditőr a Rudolf-uton, egy harmadiknak üzlete van a Széchenyitérten. A milliókat csak hírből ismerik.

Ferenc Józsefből is két példányt fedeztem fel. Az egyik utmester és a Kalandós utcában lakik, a másik elkésereedett nyugdíjasként él a Rudolf uton. A koronát ők is elvesztették, amióta a lejvaluta jött divatba. De lej dolgában is szűkösen

Pozsonyban felakasztotta magát

dr. Kalmár Henrik,

a Károlyi-kormány és a kommun német minisztere

Idegbaja miatt vált meg az élettől

Pozsony, június 24.

Tegnap este egy pozsonyi szállodában felakasztotta magát dr. Kalmár Henrik, a magyar Károlyi-kormány volt tagja, később a kommun alatt a német kisebbség népbiztosa. Mire tettét észrevették, már halott volt.

Dr. Kalmár Henrik eredetileg német újságíró volt Budapesten. Egyike volt a kisebbségi problémák alapos ismerőinek. Az októberi forradalom kitörésekor Károlyi Mihály a nemzeti egység miniszteriumba hívta meg Kalmárt, amikor pedig a Károlyi-kormány megbukott és helyét a proletárdiktatura foglalta el, a német kisebbségek népbiztosságát bízták rá.

A kommun leverésekor Kalmár azok között volt, akiket kicseréltek oroszorszá-

vannak a mai nehéz időkben.

Kinizsi Pál csak a fagyaltos törököt ismeri. Egyébként közismert portása volt a vasúti állomásnak. Most nyugdíjban van.

Hunyadi János törökverés helyett utasok szállításával foglalkozik. Ott áll a kocsijával Hunyadi Mátyás szobra mellett és a taxik konkurrenciája miatt panaszkodik.

Katona József, az első számú, szegény munkás, a Crisan utca 29 alatt, még halálomából sem ismeri a Bánk bánt. A másik Katona József vasúti tisztviselő.

A legtöbb névrokona Kis Józsefnek van. Akad köztük mechanikus, borbély, mázoló, órás, nyomdász, tűzmester, — csak balladaköltő nem.

Érdekes, hogy egész sereg nagy név teljesen ismeretlen Kolozsváron. Legáltalában nem sikerült felfedeznem sem Petőfi, sem Arany, sem más nagyságok névrokonait.

ÉS MOST EGY KIS POLITIKAI PIKANTÉRIÁT, amely a Maniu váratlan lemondása által okozott általános megrokknyódás közepette is, élénk feltűnést keltett. A pikantéria, a kolozsvári „Patria” egyik vezércikke, amely dr. Hatieganu Gyulával foglalkozik. A nemzeti párt szócsöve, bár hibáztatja, hogy dr. Hatieganu Gyula belépett a Jorga-kabinetbe, megvédi a lemondásban levő minisztert. Megvédi az árulás vádjától, a mellyel sokan illetik a pártban és különbséget tesz az 1926-ban kivált fripturisták és Hatieganu között. A lap ezután érdekes részleteket közöl Hatieganu Gyula mi

niszterségének rövid idejéről. „Attól a pillanattól, ahogy belépett a kormányba, megalázó bánásmódban volt része. Ugy tekintették, mint kémét. Javaslatait senki sem vette figyelembe. Üresedésben volt a közegészségügyi miniszterium és még szóba sem került, hogy Hatieganu Gyula legyen a helyettes miniszter. A kinevezéséknél meg sem kérdezték, akár fontos, akár kevésbé fontos tisztségek betöltéséről volt szó. Azt kívánta, hogy a választások tiszták legyenek, de láttuk, hogy mennyire respektálták ezt a kívánságát. Kolozsvárra mégis az ő utmutatásainak megfelelő interimár bizottságot neveztek ki, de már másnap lefújták az új tanács beiktatását, a volt polgármester egyszerű távirati intervenciójára. Javaslátot kértek tőle két erdélyi államtitkár kinevezésére, de az egyik jelöltjét, dr. Pop Valért visszautasították azzal a kifogással, hogy dr. Pop görögkatholikus és elnöke a görögkatholikus országos szövetségének. Ez annál érdekesebb, mert maga dr. Hatieganu is görögkatholikus és alelnöke a görögkatholikus országos szövetségének.

Ezért mondott le Hatieganu Gyula, aki,ról ugyancsak most tudjuk meg, hogy nem volt Erdély minisztere, hanem csak tárcanélküli tagja a kormánynak. És, most az a furcsa helyzet állott elő, hogy lemondását még nem fogadták el, tehát még miniszter. Szabadságon sincs és mégis otthagya a fővárost, Sokáig nem maradt meg, hogy valaki miniszter legyen Bukarestben és orvosprofesszor is egyidejűleg Kolozsváron. Ez a fonák helyzet rövidesen tisztázódni fog.

Bányai Ernő.

A Nautilus blöffje

A Nautilusról, Wilkins kapitány buvárhajójáról percekint jönnek a legszomorúbb hírek. Egyszer a periszkópja török el, másszor a motorja megy tönkre, most a hullámveréssel van baj, tegnap a parancsnoki hid szakadt le és biztos, hogy holnapra is tartogat valami szívfacsaró eseményt. Szegény hajónak már nincsen egyetlen ép csontja és a világ talán megőrült volna az aggodalomtól az utasok és a legénység életéért, ha nem tudná, hogy a tönkrement Nautilus mellett ott van a segélyhajó, amely baj esetén mindig vontatókötéltre veszi. Szerencsére, ezt a Nautiluson is tudják és nyilván nem esnek kétségbe, ha egy szép napon eltörök majd a kormány, vagy kilyukad a tengeralfattjáró oldala. Mert előreláthatóan ez is bekövetkezik, mielőtt a Nautilus egy tapodtat is tenne az északiskar irányában.

Nem is tesz. Most már biztos.

Wilkins kapitány nem válaszolt az angol kormánynak arra az ajánlatára, hogy vigye buvárhajóját egy angol haditengerészeti hajógyárba, ott majd megjavítják. Mi történt volna? Vagy megjavítják a Nautilus-t és akkor nem marad más hátra, mint nekivágni a jégmezőnek. Vagy pedig komoly angol mérnökök és szakértők megvizsgálják a hajót és szemébe mondják Wilkins kapitánynak, hogy a jármű a tenger és a jég alatt való közlekedésre teljességgel alkalmatlan. Mindkét esetben zavarba jutott volna az egész Nautilus vállalkozás, melynek — legegényibb meggyőződésem és magánvéleményem szerint — soha esze ágában sem volt, hogy a jég alá menjen.

Utólag könnyű bölcsnek lenni, de részben még nem vagyunk egészen utólag, részben pedig előre is mondtam. A Nautilus még javában reklámozta Amerikában, amikor szabványos tanuk előtt bizonyítani próbáltam, hogy az egész vállalkozásból nem lesz semmi. Helyesebben: semmi más, mint üzlet.

Ezzel a blöffel, hogy a jég alá mennek, könnyű elszédíteni a hiszékeny, gyermeketlelkű amerikai közönséget, amelynek a lelkesedése mindig busás dollárjövödelmet jelent annak, aki ki tudja használni. A Nautiluson eddig bizatosan megkeresték a maguk üzleti hasznát azok, akik ezt a blöfföt kitalálták és pénzelték. Utána lehetne nézni, mit kerestek a postán, az olajreklámon. A biztosításon és ezer más üzleti lehetőségen. Ez volt a fontos, nem az északi sark jége. Csak nem hiszi valaki, hogy komolyan az ismeretlen jégpáncél alá akartak menni olyan hajóval, amelyet a tenger első hullámcsapása darabokra ver? Wilkins ur még erre a tengeri utra sem vállalkozott. Angliában akart felszállni a hajóra. Tudta, hogy erre már nem kerül sor.

A Nautilus indulása előtt fogadást kötöttem, amit elvesztettem volna abban a pillanatban, ha a hajó tényleg ellenőrizhetően lebukott volna a sarki jég alá. Ha még akad vállalkozó, aki az ellenkezőjére fogadni akar, legyen szerencsém.

Legalább én is keresek valamit a Nautiluson, nemcsak az amerikaiak. (—y)

szerű tény, jövödelmeknek számít.

Példákkal is szolgálhatunk:

Egy aradi iparosasszony, aki különváltan él férjétől, meg akarta indítani a válópert. Az asszonynak semmi jövödelme nincs elannyira, hogy egyik rokona látja el kosztal és lakással. És ez volt a veszte. Megkérvenyezte ugyanis a válóper illetékmentesítéséhez szükséges szegénységi bizonyítványt.

kérését azonban megtagadták, mivel a kegyelemkenyeret jövödelmeknek minősítették, a vaskalapos bölcsek!

Igy aztán képtelen törvényesen is elválni a szerencsétlen nő, ami tul a jogsérelmen, magában véve is kellemetlen; sőt esetleg végzetes is lehet.

A másik eset:

Hőse egy aradi bejárónő, aki havonta pár száz lejért keres. Hogy megélhessen, egy-szoba-konyhás lakásának egyetlen szobáját kiadta s maga a napi robotmunka után a konyhában húzta meg magát.

A városi copfoknak azonban fogalmuk sincs arról, hogy milyen nyomorban kell, hogy éljen a szerencsétlen asszony, hogy megvált egyetlen szobájától. Összesítették a „jövödelmet” s megadták a szegénységi bizonyítványt. Felperes Bejárónő perlésre nem alkalmas....

Ez a szellem magyarázza meg aztán, hogy Aradon a nagytömegű kérvényező 99 százaléka nem kap szegénységi bizonyítványt; így elsősorban a cselédek, akiknek „jövödelmet” egyesítik s tettebe veszik a készpénzjövödelmen kívül az ellátást is.

Igen. Aradon méltóképpen kezelik a lehetetlen törvényt, amely végeredményben a tekintetnélküliség szegénységi bizonyítványa.

b.k.

A kegyelemkenyéren élő asszony:

A nyomorgó bejárónő:

A mosogatólány:

A vaskalapos bürokrácia elzárja a kisembereket a jogszolgáltatástól

Arad, június 24

Ki bírja még? Az örölt kinlódást, a nyomort, az agyonnyomorodott erőket utolsó felforgácsolódását. Ki bírja? Senki. Sem én, sem te, és ő sem.

Drága az igazságszolgáltatás? Ragaszkodjon még néhány repülőbéllyeget az akták oldalára....

És nincsen kegyelem. Azok a bizonyos „illetékesek” minden ajtót bezárnak, minden kiutat elállnak. Nem humbug ez kérem. Hiszen csak meg kell jól nézni a dolgokat.

Itt van például a szegénységi bizonyítványok, a szegénység esete. Amit e körül a kérdés körül rendez például Aradváros illetékes hivatala, az egyenesen szegénységi bizonyítvány a rendszer számára.

Aradon, csak úgy mint az országban bárhol — de tekintve a szociálisan rossz helyzetet: talán inkább, — tömegesen folyamodnak az emberek a szegénységi bizonyítványokért. Kinek-kinek másra kell ez a szomorú dokumentum, a legtöbb ember azonban a szegénység alapján illetékmentesen akarja lebonyolítani peres ügyeit.

A törvény kimondja ugyanis, hogy a kinek 1001 lej havi jövödelme van, nem kaphat már szegénységi bizonyítványt. Maga ez a tétel sármalms anachronizmus, török a dühöngő válság tényein. Hiszen ma egy 1000 lejés polgári per illetékköltségei 1000 lejért emésztenek fel. Hol bírja ezeket a horribilis terheket elviselni egy ember, akinek 1001 lej havonkénti, tehát napi 33 lej jövödelme van.... Hiszen nagy jövödelmet még a munkanélküliekre is rá lehet fogni, különösen, ha a dolgozat olyan krónikus rosszakarattal kezelik, mint például Aradon. A helyzet az, hogy élni, minden pereskedő él végeredményében. Már pedig Aradon ez az egy-

A tulipánok királynője

Ellentét Vilma királynő és a leánya között

Páris, június 24.

A gyarmati kiállítás nemcsak a szimla kispolgárokat vonzza a Szajna partjára, de a kíváncsiság idehozza a királyi vendégeket is. A belga uralkodó meg a Yorki hercegi pár jövetelét már jelezték. De őket is megelőzően, befutott Hollandia királynője. Férjével a „prince consort”-tal (akinek úgy látszik, még a nevét sem tudják, mert csak így emlékeznek meg róla) és lányával a korona örökösével, a szőke Juliánnával érkezett meg.

A szerény kis Hollandia a gyarmati kiállításon ugyancsak büszkén terpeszkedik a maga feltűnően szép pavillonjában, amely stílusban és gazdagságban a kiállítás egyik legszebb része. Együttal pedig gögös hirdetője Hollandia gyarmati bőségének.

Tehát egy szép júniusi délelőtt, a királynő autója Vincennes felé robogott. Közben pedig a hollandi követség és a hozzájuk tartozó nők csupa tekintélyes szőke és kővér asszonyaik várakozásteljes izgalommal gyülekeztek a németalföldi pavillon óriási halljában. A nemesen egyszerű vonalú, belső architektúra még kifejezőbbé hozta a drága faburkolattal és tompa színű freskókkal díszített falakat. A márványpadlón pedig, kosarakban elrendezve csodás szép irisz virágok tömege. Fehérek, lilák, sárgák. Ezeket, számszerint 15.000 darabot repülőgépen hozták, mint a Kertészeti Egyesület propaganda gyűjteményét. A tulipánok mellett szép iriszek is teremnek Hollandiában.

A királynő tiszteletére kirendelték a kis jávai táncosnőket. Aprók, gracilisak. Ébenfekete sima hajukban, rózsaszínű tollal. Furcsa alakú, díszesmivű arany fülbevaló ékesíti őket. Sötétlila szoknyájuk felett rózsaszínű ködmönkét viselnek, melyet tarkán zöld szalagövpel szorítanak karcsu derekuk köré. Meztláb panna és fázósan tipegnek a hall hideg márvány kővén.

Jávai katonák felrántják az ajtót és Lyautey marsall kíséretében bevonul Vilma a családjával. Vilma királynő, széles térfogatu, 50 év körüli hölgy, kedves, megnyerő mosollyal. Világoslila selem kosztümje van. Rajta kicsi sávos csincsilla gallér. A vastag szállu selem harisnyája is pont olyan színű, mint a kosztümje, fekete lakkcipőjén (legalább 40-es számú) 14-ik Lajos belé ezüst csalt. Kalapja is 14-ik, jobb oldalt olyan régi kis kócsagtoll lengedez.

A jávai táncosnők mellrefont kézzel térdre borulnak. A jelenlévő hölgyek mélyen meghajolnak. A királynő mosolyog, közben körülnéz.

Mögötte megy a leánya, Juliana. Az a hirt, hogy végtelenül művelt, tanult leány, 25 éves és doktorált a leydeni egyetemen. — Rajta haloány kék crepe romain ruha van. Egész világos betege a harisnyája, hozzá fekele kivágott antilop cipője. A ruhával egyező színű kalapja, mely alól szőke haja látszik és egy nagyon is piros pozsgás arc, apró kék szemekkel.

A királykisasszony, mint hírlik, tovább marad Párisban, mint az anyja. Mert Párist úgy szeretné kitanulmányozni, mint más földi fiatal leány.

Allítólag ezért szomorú kissé a királynő. A leányának egyéni akarata van és nem deferál az anyjának.

Élni akarja a maga életét is. Nem törődik vele, hogy Vilma után ő lesz a tulipánok királynője.

Nyiltan vallja, hogy a tulipánnak megtartani nem lehet.

Mándy Ilona.

Váratlan nehézségek a román—német szerződés politikai klauzulája körül

Németország építi Románia és Jugoszlávia között a Duna-hidat

Bukarest, június 24

A román-német kereskedelmi szerződésről szóló tegnapi tudósításunkban jeleztük már, hogy a szerződés politikai részében a németek azt kérték Romániától, hogy támogassa őket a jóvátételi terhek revíziójánál. Már az első pillanatban céltunk arra, hogy itt nehézségek várhatóak és a jelentéseknek ez a része megerősítésre szorult.

A várható nehézségek be is következtek. A kormány táviratilag utasította Cezar Petrescut, Románia berlini követét, hogy

a politikai tárgyalásokat további intézkedésig függeszse fel.

A kormány minisztertanácsot tart, amelyen dönteni fognak afelett, hogy a Romániának az utolsó pillanatban állított politikai feltételekbe belemenjenek-e.

Németországnak egyébként az az álláspontja, hogy a politikai megegyezést tilkos klauzulaként kezelhetnék, amelyet csak alkalmas pillanatban kellene nyilvánosságra hozni.

A kereskedelmi szerződés részleteit megkiegészíthetjük azzal, hogy Németország a román gabona bevitelének kedvezményes engedélyezéséért Románia és Jugoszlávia között építendő Duna-híd korcesszióját kapja Romániától, ugyanezzel megszerzi a koncessziót Jugoszláviától is.

Kavarodás a diplomáciai méhkasokban

Brüning: Hoover nagy szolgálatot fog tenni az egész világnak...

Rádió-üzenet Franciaországnak

Berlin, június 24.

A háborús adósságok és a német jóvátételek moratóriumára vonatkozó Hoover-javaslat körül az európai államok mindkét táborában lázasan zsi-bongnak a politikai és diplomáciai méhkasok. Azonban ebben az általános, de ellentétes kavargásban is nagy feltűnést kelt az a terjedelmes és váratlan hangú beszéd, amelyet Brüning birodalmi kancellár az este a német rádióban az amerikai kezdeményezés folytán keletkezett új helyzetről tartott.

Szenzációszámba menő beszédének külpolitikai részében ugyanis Brüning úgy jellemezte az utóbbi napok nemzetközi eseményeinek a gyújtópontjából álló Hoover-javaslatot, mint amely megvalósulása esetén nagy szolgálatot fog tenni az egész világnak és a világ-gazdaság fellendülését vonhatja maga után.

Ezért Németország lelkesedéssel áll a javaslat mellé s azt minden eszközzel támogatja. Abból a szempontból is ki-domborította Brüning Hoover moratórium-ajánlatának a jelentőségét, hogy a jóvátételi problémának az amerikai proposíció alapján való rendezése lehetővé tenné a francia-német szomszédsági viszony jelentős megjavulását és a két nép fokozott kulturális közeledését is.

Máris veszélyben a Hoover-terv?

A francia akadémikusok és zsugorítások úgy az amerikai, mint az angol sajtóban heves támadásokat hív ki Franciaország ellen. A Daily Herald, a munkáskormány felhivatalosa, élesen szembehelyezkedik a francia állásponttal s felelőssé teszi Franciaországot az esetleges világkrachért, amely Németország tönkremenésére folytán bekövetkezik.

A Times reményét fejezi ki aziránt, hogy párisi látogatása során Henderson rá fogja bírni a francia kormányt, álljon el kikötéseitől.

A SAJTÓKIRÁLY TILTAKOZIK

A jelenleg Londonban tartózkodó amerikai sajtó-fejedelmek Hearst feltűnő cikkét irt a Hoover-javaslatról kapcsolatban a Daily Expressben.

„Benés ur is vigán panamázt...”

Prága, június 24.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a csehszlovák parlament vizsgálóbizottsága sulyos panamavádat állapított meg Stribrny György volt vasutügyi miniszter jelenleg kamarai képviselő ellen. A bizottság ülésén Stribrny elmondotta, hogy hasonló vádakat Benes külügyminiszter pártja, a nemzeti szocialista párt ellen is nyugodtan emelhetnének, mert Benes ur is pigan panamázt, ahol csak tehet.

A vizsgálóbizottság nem járult hozzá, hogy a panamavádat miatt a többi politikai pártok vezetői ellen is eljárást indítsanak, a nemzeti szocialista párt pedig felháborodva tiltakozott Stribrny állításai ellen. A nagy panamabotrányban most Stribrny tiszta helyzetet teremtett,

közreadva azt az okmányt, amely kétséget kizárólag bizonyítja, hogy a hírnevére féltékeny Benes sem idegenkedett províziók felvételétől.

Stribrny a Poledni List című prágai lapban közölte azt az okmányt, amelyben Benes sajátkezü aláírásával igazolta, hogy kézhez vett a brünni nemzeti szocialista nyomda részére 100.000 koronát.

Ezzel a közléssel megszünt az a belpolitikai legenda, hogy Benes sohasem kapott pénzt Stribrnytól. És annál kínosabb Stribrny leleplezése, mert Brünnben eddig úgy tudták, hogy a nyomda számára kiutalt 400.000 koronát Benes a magából adta. Csehszlovák politikai körökben most izgatottan lesik, hogy a Stribrny körül felkavart panamahullám kiket sodor még magával.

Borzalmas robbanás egy angol lőszergyárban

London, június 24.

Kedden délelőtt a Poole közelébeni holton-heathi híres lőszergyár nitroglycerin-osztályán végtelen robbanás történt, amelynek előidéző okát eddig még nem sikerült kideríteni.

A váratlan katasztrófa méretét nagyban növelte az, hogy a robbanás idején a telepen ötven főnyi munkás-osztag dolgozott. A robbanás ereje akkora volt, hogy a távol környék lakóházainak ablakai is betörték, a gyártelep négy szárnyépülete pedig összeomlott.

A mentési munkálatokra kivonult katonai osztagok és tűzoltók első dolga volt valami bizonyos hírt szerezni a telepen dolgozó munkások sorsáról. Az ötven munkás közül ugyanis egyetlenegy ember sem jelentkezett.

Valószínűnek látszik, hogy valamennyien szétrepesztett testtel maradtak a romok alatt, bár nem lehetetlen, hogy néhányan közülük a felelősségtől való félelem miatt elmenekültek.

A romok eltakarítása megkezdődött. Estig 11 halottat és 10 sulyos sebesültet ástak ki. A beindított vizsgálat eddig még semmi eredményt sem mutathat fel, mert a sebesült munkások kihallgatása teljes lehetetlenség. — Valamennyien eszméletlenek, többen közülük a halállal vívódnak.

Hatóság elleni erőszak miatt elítélték a rendőrség rémét

Temesvár, június 24.

Sorozatos brutalitásai miatt már nagyon is ismerős egész Erdélyben Sassu temesvári rendőrkormányzó neve. Ez a minden emberi érzésből kivetkőzött rendőrtisztviselő a keze közé került szerencsétlen emberek véresre verésén és megkínzásán kívül odáig ment el vakmerőségében, hogy még a temesvári sajtó munkásait is revolverrel fenyegette meg.

Sassu komisár legutóbb a Lloyd-kávéház kártyaszobájában rendezett felhőborító botrányt. Ronca sziguranca komisár társaságában ugyanis nemrégiben házárdjátékot játszott. Bugariu és Jovanescu rendőrségi detektívek, akik ellenőrző körutat tartottak, tiltott házárdjáték miatt kötelességszerűen felírták kollégáikat is.

Sassu és Ronca megtámadták a két kötelesség teljesítő rendőrtisztviselőt, akiket tettleg is bántalmaztak.

A két detektív az erőszakos kollégák ellen bűnvádi feljelentést adott be s az ügyben a temesvári törvényszék ma tartotta meg a főtárgyalást. A felek és a tanúk kihallgatása után Sassu komisárt hatóság elleni erőszak miatt a bíróság Ronca komisárral együtt 1000—1000 lej pénzbírságra ítélte.

Bemutatkozott az új osztrák kormány

Bécs, június 24.

A hosszas vajudás után megszületett új osztrák kormány kedden délután mutatkozott be a nemzetgyűlésnek. Buresch miniszterelnök programbeszédében, az építés nélkül, de bizakodóan ismertette az államháztartás komoly helyzetét. Hangsúlyozta, hogy bár a helyzet nagyon nehéz, a túlzott pesszimizmusra nincs ok.

Azután több reformjavaslat elkészítését jelentette be. Valamennyi a gazdasági válság enyhítését célozza. — Az ország külpolitikai helyzetére vonatkozóan kijelentette, hogy Ausztriának meg kell maradnia a régi uton, mert nincs oka változtatni az eddigi külpolitikai célkitűzéseken. A vámuji kérdésében nem tartja helyénvalónak prejudikáló álláspontot helyezni a hágai döntés előtt.

Beszéde végén megemlékezett Buresch Hoover üzenetéről is, amely ma osztatlanul foglalkoztatja az egész világot. Ausztria nevében meleg köszönetét fejezte ki Hoovernek és Amerikának, a megértő magatartás miatt.

A beköszöntő beszéd után nyomban megindult a kormány-nyilatkozat fölötti vita. Politikai körökben úgy hírlik, hogy Buresch expozéja jó hatást váltott ki s a pártok közötti tanácskozások is olyan eredményt ígérnek, hogy a kormány helyzete megszilárdulhat.

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett silány utazatokat ajánlanak. — Utasítsa vissza s ragaszkodjék az eredeti csomagoláshoz „OLLA”-hoz.

Megnyílt! Szig. 200 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egyágyas szobák 100—120 lejig kétágyas szobák 140—160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előkény kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Szemtől szembe a Leon Voda uccai gyilkossal

A kültelki démon ruzsos ajakkal és gyerekekkel a karján

Bukarest, június 24.

Iván György, a Leon Voda uccai gyilkos, egykedvűen áll a törvényszéki épület homályos folyosóján. Két szuronyos csendőr áll tőle jobbra és balra. A másik vádlott Stoica György még bent van a tárgyalóteremben. A vádtanács most „konfirmálja” az ő fogvatartását is.

Iván György, alig öt percig állt a vádtanács előtt. Tiszta formalitás volt az egész ötperces jelenet. Hiszen az eset kristálytiszt volt, a vádlott bevallotta a gyilkosságot, nincs szükség bizonyítékokra, jogi vitákra, még csak védője sem volt a vádtanács előtt Iván Györgynek. A bíró urak feltették a gyilkosnak a kérdést és ő háromszor igennel felelt és már mehet is vissza a vacsereti fogházba, hogy ott előkészüljön az esküdtszéki tárgyalásra.

Fiatalkorúak veszik körül a gyilkost, a csendőrök félre fordulnak, nem törődnek azzal, hogy az ügyvéd urak beszélgetni kezdenek ezzel a borostás képű, rosszul öltözött szerencsétlen fiatalemberrel, aki most alig huszonkét éves korában elindul a sóságyakba, hogy majd ötven, ötvenöt éves korában amnesia útján megszabaduljon az életfogytiglani büntetés alól.

— Látod fiam — kedélyeskedik az egyik fiatal ügyvédbojtár — ilyenek vagytok ti gyilkosok. Mielőtt elkövetitek az esetet, miért nem tanulmányoztátok egy kissé a büntető törvénykönyvet? Mert lássuk csak, hogy mi történt? Te ugye beosontál a szegény Glasner szobájába és motozni kezdted a szekrényben...

A gyilkos bárgyú mosolyog. E pillanatban nagyon büszke arra, hogy ezek a jól öltözött ügyvéd urak, milyen jól tudják az esetét.

— ...szóval motozni kezdted a szekrényben és amikor Glasner felébredt, rávetted magadat a szerencsétlen aszponyra és megfojtottad. Így történt?

— Igen... sugja szégyenlősen a gyilkos.

— Na látod fiam, ezért fogsz te életfogytiglani kényszermunkát kapni. Mert előre megfontolt szándékkal megfojtottad Glasnerét, mert már azzal a céllal hatoltál be a szobájába, hogy megölöd. Érted?

A gyilkos nem érti. A bémészan fel-tátozt száján, az értelmetlen szeméin látszik, hogy csak az egyes szavakat érti, de az összefüggést nem tudja fel-fogni.

— Látod fiam, de ha te az eset után ezt mondd: kérem én csak lopni akartam, nem is gondoltam arra, hogy még gyilkosságra kerülhet a sor, hiszen nem is vittem magammal se revolvert se kést... és egyszer csak ott áll velem szemben az én szerencsétlen áldozatom, el voltam veszte és be akartam fogni az száját, nem akartam megölni, csak el akartam hallgattatni és én voltam a legjobban megijedve, amikor olyan néma lett, olyan csendes. Tudod mit kaptál volna? Öt évet. Esetleg tizet. De nem a sóságyában, hanem Jilaván, vagy Dob-tánán és ha szerencséd van, akkor Vaca-restiben. Látod ez a különbség. Élet-fogytiglan a sóságyákban, vagy tiz év Jilaván.

A gyilkos riadtan néz körül. Már negyvennyolc órája fogoly. Már érzi, hogy mit jelent a börtön, már sejti, hogy e szó: „életfogytiglan” mögött mi rej-

lik. Nem tudja mit akar tőle ez a kedélyes ur.

— Bizony így van ez fiam, de most már teveled végeztek. Már a vizsgálóbíró előtt és most a vádtanács előtt leszögezték, hogy előre megfontolt szándékkal indultál el gyilkolni...

Megnyílik a vádtanácsi tárgyalóterembe vezető ajtó. Szuronyos őr vezeti ki Stoica boltiszolgát, aki Glasneréknál volt alkalmazva és aki a felbújtó szere-

A miniszterelnök távirata

Jorga egy hónapra letiltotta egy kolozsvári tanítónő fizetését, mert megverte egyik növendékét

Kolozsvár, június 24.

Jorga miniszterelnöktől már megszoktuk, hogy gordiusi csomókat egyetlen metszéssel vágja ketté. Mindjárt hatalomra jutásának második, vagy harmadik napján lakonikus távirattal tanította fe-gyelemre az egyik regáti hitközség elnökét, aki valamilyen hitközségi ügy elin-tézését kérte tőle türelmetlen formában.

Most azután Jorga a közoktatásügyi miniszter, egy hasonlóan frappáns távirattal oktat ki kötelességére egy kolozsvári tanítónőt, aki az egyik növendékét megverte. Jorgának tudomására jutott az

pét játszotta. Ő volt, aki rábeszélte Iván Györgyöt a gyilkosságra. Két ízben ma-gával vitte Glasnerék lakására, hogy ott megismerkedjék a helyi viszonyok-kal. Most egymás mellé állítják a gyil-kost és felbújtóját. Az őrmester int, a csendőrök megigazítják a puskájukat.

Iván György, a gyilkos még várako-zóan néz a vádtanács ajtaja felé.

— És Mária...

Mária, a Stoica felesége, ő is részt vett az esti beszélgetésben, amikor Stoica igyekezett rávenni Iván Györgyöt a gyilkosságra. Mária, az asszony, bátorította a gyilkost. Ahogy most Iván György az ajtó felé néz és várja, hogy az asszony is megjelenjen, megérzékel-teti, hogy itt ebben a bünörben a vizs-gálóbírónak még azt is fel kell kutatnia, hogy a gyilkosság után Iván György miért az asszonynak vitte el a zsák-mányt, miért nem Stoicát, a férjet ke-reste fel.

Es most megjelenik az ajtóban az asz-szony.

A kültelki démon. Másfél éves gyerme-ke a karján. De a szája ki van ruzsoz-va és a szemöldökei helyén egy vékony groteszk félkör.

— Én hazamehetek — lihegi izgatot-tan —, a bíró ur azt mondta, hogy haza mehetek mert kisgyermekem van, csak a tárgyalásra kell majd eljőnnöm... de most hazamehetek...

A gyilkos és a felbújtó megindulnak a csendőrök között. A törvényszéki fo-lyosó hosszában tompán konganak a lép-teik. És a kültelki Mária a gyermekével a karján szinte ott röpköd körülöttük, egyszer a gyilkos, egyszer a felbújtó fülébe lihegi:

— A bíró ur azt mondta... mert gyer-mekem van... csak a tárgyalásra... most hazamehetek...

f. a.

de esküszöm, majdnem leszédültem a székemről, amikor tényleg a kasszafi-ókban ott feküdt egy ötszáz lejes és sarkába bele volt rajzolva ez a szó: Timisoara...

Becsaptam a fiókot, nehogy még a ko-miszárnak eszébe juthasson, hogy ő vize-gálja meg a kasszafiókot. Odamentem az élenként sétálgató urhoz, kivettem a pénz-tárcámat. Átadtam neki egy ötszáz lejes-t, hogy ezzel vége legyen a kínos jelenet-nek. A jólöltözött köszönés nélkül távo-zott. Egy perc múlva a tömeg is szét osz-lott és én ott maradtam egyedül a kassa-előtt.

Kihúztam a tintaceruzával megjegyzett ötszáz lejes és elnéztem azt a büvös szót: Timisoara... Hogyan került az ötszázlejes a kasszába? Arra mérget vettem volna, hogy nem a jólöltözött ur adta át ezt a papírpénzt. Aztán hirtelen eszembe ju-tott, hogy alig fél órával a jólöltözött ur látogatása előtt, amikor négyen vagy öten is álltak a kassa előtt, egy kevésbé olyan jólöltözött ur jött és kérte, hogy váltsak fel ötszáz lejt. Akkor kaptam ezt a papírpénzt... És most már tisztán állott előttem minden.

Két szélhámos társult egymással. Az egyik, a kevésbé jól öltözött, bejött hozzám és felváltotta a „Timisoara” jelszű ötszáz lejes. A másik, a jól öltözött, aztán bejött és szemtelenül le-játszotta a fenti jelenetet.

Mit lehet ellenük csinálni? Semmit. Mert ha véletlenül időközben a két szélhámos látogatása közben ki is adtam volna már az ötszáz lejes, mi baja történhet a jól öltözöttnek? A bukaresti tömeg, mindig a jól öltözött pártjára áll, akit ezek a rabló kereskedők be akarnak csapni...

A Strada Carol-utcai kereskedő ezzel a méla akkorddal adta meg a végző befe-jezést ennek a történetnek:

— ...este fent jártam a klubban, furta az oldalamat ez az eset, eleinte szégyel-tem a dolgot, féltem, hogy kollégáim ki-nevetnek... de aztán mégis elmondtam és képzelje,

alig volt a klubban egy olyan kolléga, akivel az utóbbi napokban meg ne tör-tént volna ugyanez az eset.

Kiszámítottuk, hogy csak az utolsó héten legalább százezer lejt keresett ez a két tit-letes szélhámos a tintaceruzával megjel-zett ötszázlejesrel...

Bukaresti figurák...

Egy élelmes szélhámos százával csapta be a bukaresti kereskedőket egy tinta-ceruzával megjegyzett ötszázlejesrel

A szemérmelenség magas iskolája

Bukarest, június 24.

Adjuk mindjárt át a szót a becsapott bukaresti kereskedőnek. A Strada Carol-on van forgalmas üzlete. Régivágású ke-reskedő, ő maga ül a kasszában és míg az alábbi esetet előadja, minden két-három percben abba marad a történet. míg el-köszön a vevőktől és a pénzt becsusztatja a kassa-fiókba.

Igy kezdődik a történet.

Tegnap bejött az üzletbe egy elegánsan öltözött ur, tiz lejtért vásárolt valami je-lentéktelen dolgot, aztán ide áll a kassa elé és kéri, hogy adjak vissza...

— De miből adjak vissza, hisz nem kap-tam öntől pénzt — mondom neki. —

— Ne tessék viccelni, adtam ötszáz lejt, éppen az imént.

Biztos voltam abban, hogy ez az ember nem adott nekem semmiféle ötszáz lejt. Eleinte szépszerével akartam meggyőzni arról, hogy téved, de amikor láttam, hogy a szép szó nem használ, már energikusab-ban tiltakoztam. De ennek sem volt sem-mi értelme, mert a jólöltözött ur, éles pa-rancsoló hangon kiáltozni kezdett...

Az utcafelé vezető ajtó nyitva volt és az éles hangra már kezdtek az emberek összegyűlni az utcán. On ismeri a buka-resti publikumot, egy perc alatt biztosan ötven kíváncsi ember gyűl össze az üzlet előtt és tiz perc múlva már csendőröket kell kivezényelni, hogy a tömeget szét le-hessen osztani.

Végtelenül kellemetlen szituációban vol-tam, már szívesen hajlandó lettem volna ráfizetni erre az esetre ötszáz lejt, csak-hogy megszabaduljak ettől az embertől. Hiszen melyik üzletembernek kellemes, hogy az üzlete elé csődüljön a tömeg. De az utolsó pillanatban eszembe jutott, hogy egy héttel ezelőtt hasonló esetem volt. Akkor is bejött egy ember, akkor is élesre fordult a vita:

— Uram vegye tudomásul, hogy téve-dett, — mondtam akkor is — értse meg, hogy tévedett, én nem kaptam öntől öt-száz lejt és éppen ezért nem is vagyok hajlandó eleget tenni a kívánságának.

Ebben a pillanatban megjelent az üzlet ajtajában egy rendőrkiszár. Bizonyára az üzlet előtt ácsorgó tömeg vonzotta ide.

A jólöltözött felvidult arccal fordult a rendőrkiszár felé:

— Komiszár ur, én ötszáz lejt fizettem és ez az ur — itt rám mutatott — nem hajlandó visszaadni az ötszáz lejemből. Legyen szíves komiszár ur, nyuljon be a kasszafiókba, egészen biztos, hogy talál ott egy ötszáz lejes, én már messziről megismerem, mert az ötszáz lejes egyik sarkába unalmamban odafirkáltam: Ti-misoara...

Amíg a jólöltözött így beszélt, én gu-nyos arccal kihúztam a kasszafiókat és belenéztem...

Insectomor - az elpusztít legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképviselet és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I.

HA BUTOR

LEGYEN

SZEKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
NAGYSZEBEN

MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Argetoianu: — a lejstabilizációt fenntartjuk!

Cálolja Hatieganu nyilatkozatát, aki 25 milliárdnyi új államjegy kibocsátásáról beszélt Kolozsváron

Bukarest, június 24. Néhány nappal ezelőtt Hatieganu, a lemondott erdélyi miniszter, akinek lemondása még mindig nem tekinthető véglegesnek és így kijelentései egy felelős államférfi kijelentései, — nyilatkozott az egyik kolozsvári lapnak és abban hangzott, hogy

neki is tudomása van arról, miszerint a kormány huszonöt milliárd lejnyi államjegyet szándékszik kibocsátani, hogy ezáltal a belföldi pénzhányon enyhítsen.

Az általános és legnagyobb részben aggódó érdeklődésre Argetoianu pénzügyminiszter úgy látszik szükségesnek tartotta, hogy a kormány a lejstabilizációról vallott álláspontját világos és félreérthetetlen szavakban leszögezze.

A pénzügyminiszter a következő nyilatkozatot adta a sajtónak:

— Csodálkozom azon, hogy bárki, aki a viszonyokkal ismerős és tudja, hogy a kormány lekötötte magát a lejstabilizáció mellett és ennek következtében nem is akar hozzányulni a Banca Nationala lejstabilizációs szervezétéhez, — hasonló kijelentést tegyen. Minden közlemény, amely a lejstabilizáció ellen szól, kórhalmány. A kormány respektálja a lejstabilizációt, és a Banca Nationalának a stabilizációt fenntartó organizációját.

Eddig tart a pénzügyminiszter nyilatkozata, amely kétségtelenül világosan beszél.

Naponta kétszer ülésezik a kamara

Bukarest, június 24.

A parlament két házának elnöksége közös megállapodással új munkarendet dolgozott ki a közeli napokra. Határozatuk értelmében egy a kamara, mint a szenátus két-két ülést tart naponta: egyet délután és egyet éjszaka.

A délutáni üléseken vizsk napirendre a készülő törvényjavaslatokat, az éjszakai üléseket pedig teljesen a trónbeszéd vitájának szentelik. Ez a munkarend nyilvánvalóan ügyes taktikai fogás a kormány részéről. — Minthogy a házszabályok szerint a trónbeszéd vitájában minden felszólaló korlátlan ideig beszélhet, attól lehetett tartani, hogy a népes délutáni üléseken végtelen hosszúra nyúlt volna a vita, míg a rendszerint kisebb látogatottságú éjszakai ülések reményt adnak a vita gyorsabb és szenvedélytelenebb lebonyolítására.

A kormánynak ez a sakkhúzása nem is ígérkezik eredménytelennek, mert minden jel

arra mutat, hogy

a nemzeti parasztpárt, a liberálisok és a Magyarpart a maguk részéről egyszerű deklaráció felolvasásával vesznek csak részt a trónbeszéd vitájában.

Igy remény van arra, hogy három éjszakai ülésen a vitát lezárhatják.

DOBRESCU AURÉL MEGJELENT A PARLAMENTBEN

Szerdán délután a kamarában óriási feltűnést keltett Dobrescu Aurélnak, a volt erdélyi tartományi főnöknek a megjelenése. Képviselőtársai és közelebbi barátai természetesen pillanatok alatt körülvették és izgatottan érdeklődtek aziránt, hogy hol járt és miért nem jelentkezett.

Dobrescu Aurél, aki ellen a rendőrség országos elővezetési parancsot adott ki s egyben mentelmi jogának felfüggesztését is kérte, a kérdésekre nem felelt. Csak rejtélyesen és sokatmondóan mosolygott...

Averescu marsall feltűnéstkeltő cikke

Bukarest, június 24.

Egyidejűleg Maniu titokzatosan sokat sejtető visszavonulásával az Averescu-párt hivatalos lapja, az „Indreptarea”, általános feltűnéstkeltő cikket közöl „A restauráció kiegészítése” címen. A szenzációs cikk, amelynek X jelzése mögött magát Averescu marsallt sejtik, bevezetésük azokat a körülményeket idézi fel, amelyek között a királynak jogaiba való visszahelyezése egy évvel ezelőtt megtörtént, majd rámutat arra, hogy ugyanekkor a nép is jogaiba való restaurálását várta.

Ehelyett az történt, hogy „a káros szokások erősebbeknek bizonyultak a legjogosultabb reményeknél is. Eltelt az első év a restauráció óta, de az alkotmányos élet mégsem restaurálódott: a román népet továbbra is akarata ellenére vezetik.”

„Ez az állapot nem tarthat tovább kiismerhetetlen következmények nélkül.

Az erdélyi hadirokkantak akciója

Bukarest, június 24.

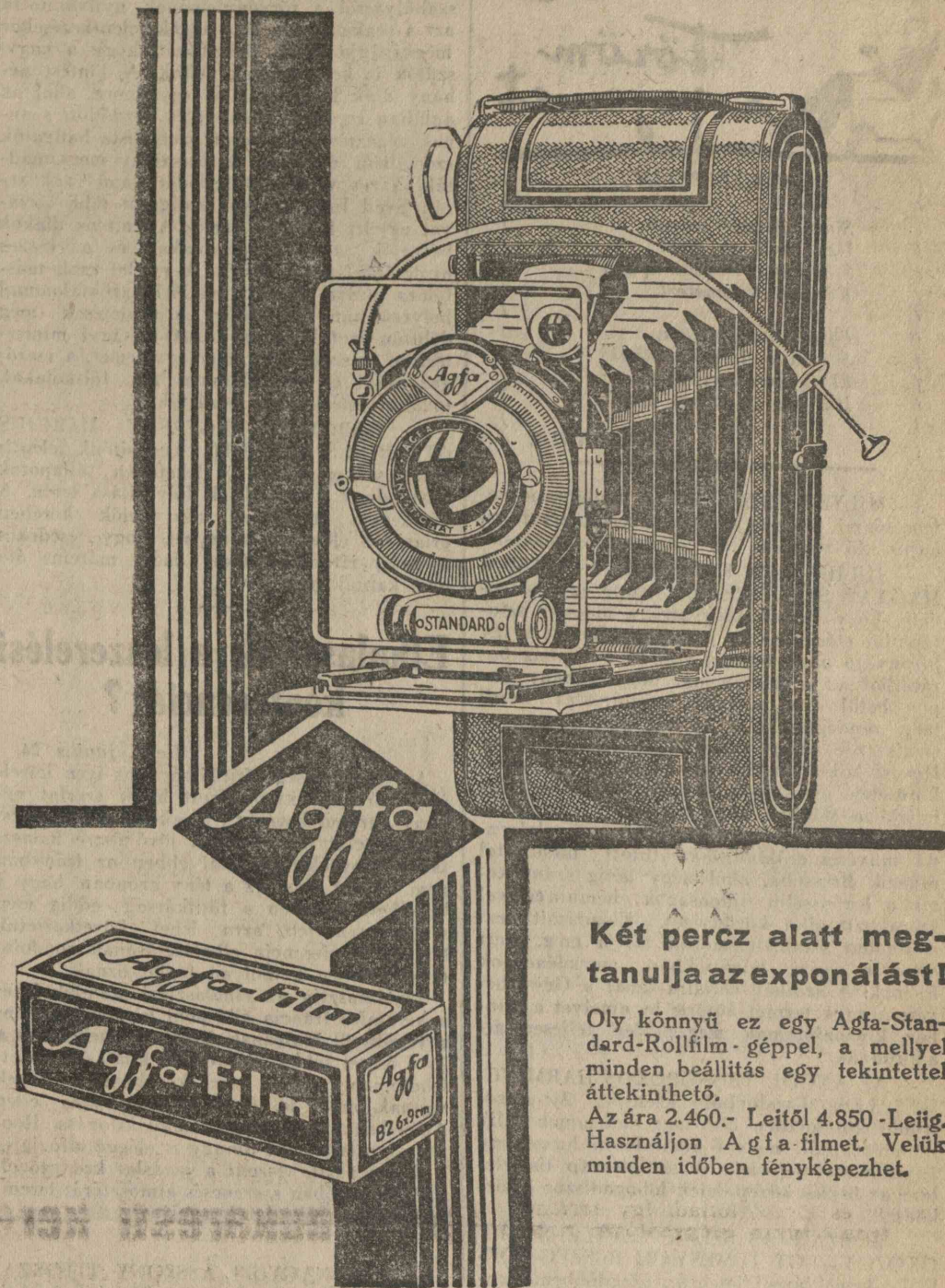
Még a mult kormány terjesztette be azt a törvényjavaslatot, amely a regáti és a csatolt területek hadirokkantjai között kiáltó ellentétet volt hívott kiküszöbölőn azzal, hogy az egész ország területére vonatkozólag egységessé teszi a hadirokkantakra vonatkozó nyugdíjtörvényt. A benyújtott javaslatot a kamara meg is szavazta. A kormánybukás előtti izgalmas időkben történt ez, amikor a nemzeti parasztpárti törvénygyár a legvadabb iramban dolgozott. Az érdekelte erdélyi, bukovinai és bánági hadirokkantak az első pillanatokban abban a hiszemben is voltak, hogy a javaslat valóban keresztülment a parlament mindkét házában.

De nem ez történt. Hanem az, hogy az utolsó pillanatokban a szenátus csak a beszarabiai hadirokkantakat emelte a regáti rokkantak mellé. Az erdélyi, bánági és bukovinai rokkantak a félig megszavazott javaslattal maradtak.

Természetes, hogy ebbe a félmegoldásba az érdekelte hadirokkantak nem nyugodhattak bele. Az elmúlt kedden Bukarestben érkekezletre gyűltek össze

szé Erdély, Bánág és Bukovina kiküldöttei. Az értekezlet határozata értelmében népes kiüldöttség kereste föl a szenátus elnökét, Mihai Sadoveanut. A kiüldöttség vezetői, Apostol Zamfir képviselő és Morariu dr. szenátor, a hadirokkantak nevében arra kérték a szenátus elnökét, hogy azt a kérdéses törvényjavaslatot, amely a csatolt területek és a regáti hadirokkantakkal való bánásmód igazságos egyenlőségét hivatott kimondani, most már a szenátus is szavazza meg, hogy végre törvényerőre emelkedhessék.

Sadoveanu előzőeken fogadta és hallgatta meg a kiüldöttséget s miután a kérdéssel kapcsolatban már Jorga miniszterelnök is kedvezően nyilatkozott, ígéretet tett, hogy igyekezni fog a valóban méltányos kértést még ebben a parlamenti időszakban elintézni. Az érdekelte hadirokkantak különösen a csatolt területek képviselőit és szenátorait kéri arra, hogy ezt a kérdést alálodon tartsák mapirenden s minden befolyásukat vessék latba az eddigi kiáltó igazságtalanság megszüntetése érdekében.

Két percz alatt megtanulja az exponálást!

Oly könnyű ez egy Agfa-Standard-Rollfilm-géppel, a mellyel minden beállítás egy tekintettel áttekinthető. Az ára 2.460.- Leitől 4.850 -Leig. Használjon Agfa-filmet. Velük minden időben fényképezhet.

A MAROSVÁSÁR-HELYI AMULETT...

A kis diák tizenhárom éves. A kis diák kisasszony tehát valószínűleg tizenkettő.

Az eset a Maros-parton történt. Oka — az események ilyen előrehaladott állapotában úgysem lehetne letagadni már — a szerelem. Ez a csudálatos és átkozott fluidum egy ezüst nyakláncocskán áramlott át a kisdíákba. A lánc lógott a kisasszonyka nyakán, zöld zománcsal díszített amulett csüngött rajta. A diák remegő ujjakkal babrálta az ezüst szemecskéken és tekintete elsiklott a habokon.

Az érzéseknek ez a halk világtörténete ma reggel játszódott le. Mindössze félóraig tartott, azután elindultak együtt hazafelé, vidáman térferegve a vásárhelyi aszfalton.

Az ezüst láncocskák ott lángolt, mint forró pallomás, örök ígérlet, hűség, önfeláldozás és rajongás a kis diák zsebében.

Egy óra múlva a kisasszonyka megjelent lovagjánál. Kissé ideges volt, szájszéle lepityeredett, azt mondhatnánk, sirni szeretett volna. A láncocskát kereste. Szent esküvel fogadja, csak a Jósánál lehet, a néni fia egy kleptomániás, mondotta, mert koraérett, fejlett szellemű gyermek.

Az anyja elővette a diák zsebéből a láncot és visszaadta a gyöngébbik teremtménynek. Nana, gondolta magában a kisfiu, ő engem tolvajnak tart. De ezt igen keservesen gondolta, szeme tágranyílt a szégyentől és megaláztatástól, arca véroörös vagy halálsápadt volt, nem lehet tudni pontosan. Tolvajnak tartja őt. Végül József harmadik gimnáziumi tanuló, jóllehet csak forró és olthatatlan szerelme zálogául vette magához a láncot, hogy örökkön örökké, végeszakadaatlanul ömöljék szemcséin keresztül a kábitó és zsongító

balzsam. Ugy vette el, mint jegygyűrűt, vagy mintha szívét tartaná magánál, zálogba, szent és tiszta érzelmekkel, áhitattal a Maros-parton, ma reggel. Nu, gondolta végtelen bánattal és gyalázzal, ő meg azt hinné rólam, hogy tolvaj vagyok.

Ha nem lett volna férfi, kicsordult volna a könny a szeméből. Így befordult a hálósobába, az íróasztalfiókból elővette a Browningot és föbelőtte magát.

Károly király Aradon

Arad, június 24.

Az aradi rosiori lovasezred jubiláris ünnepségeire tegnap, kedden délelőtt fél 10 órakor érkezett meg II. Károly király Jorga miniszterelnök, Stefanovici hadügyminiszter, Averescu és Presan marsall kíséretében. Az ezred jubiláris ünnepségei a legnagyobb rendben, programszerűen zajlottak le s Károly király kíséretével együtt délután 4 órakor utazott vissza a fővárosba.

A nyilvánossági jogától megfosztott katolikus főgimnázium igazgatósága kiüldöttségileg jelentkezett Jorga miniszterelnök előtt, aki kijelentette, hogy az intézet nyilvánossági jogának visszaállítására már a közeli napokban kedvező határozatot fog hozni.

BEZA a bíróság előtt

Bukarest, június 24.

A bukaresti esküdtszék hétfőn délután kezdte meg Beza György, Baicu és Guranescu egyetemi hallgatók bünpörének tárgyalását, akik merényletet követtek el Anghelescu volt belügyi államtitkár ellen. A tárgyalás két első napján a formaságokat intézte el az esküdtszék és a három vádlott kihallgatása után megkezdte a tárgyalásra beidézt 248 tanu kihallgatását is.

SIN-ZEPPELIN

Sinen gördül szépen
Ugy szeli az étert
S megy óránként éppen
Kétszáz kilométert.

Páratlanok lettem
S rám e dolgok hatnak
El is kereszteletem
Hát ezt „légonat”-nak!

INCONNUE

— MILYEN IDŐ LESZ? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint zivatarrá hajló idő várható, lényegesen hőváltozással.

— JULIUS 4-ÉN KEZDŐDIK A BRASSÓI MAGYAR SZINI SZEZÓN. Szinte egy esztendeje, hogy Brassó magyarsága magyar színház eladásaiiban gyönyörködhetett s így bizonyára nagy örömet vált ki a színház barátaiból az a körülmény, hogy néhány napon belül újra magyar színház eladásai kezd meg vendégjátékait. Az új brassói magyar színház július 4-én kezdődik, amikor Hevesi Miklós, a Szatmár-széki földi színház igazgatója kitűnő társulata megnyitja a színház kapuit a magyarság előtt. Értékelésünk szerint Hevesi igazgató elsőrendű művészi erőkből összeállított társulattal érkezik Brassóba, ahol négy hétig szándékozik a legfrissebb ujdonságok bemutatásával szórakoztatni a közönséget. Előadásait nem a Redout színháztermében tartja meg, mert ott a nyári hónapokban mozielőadások lesznek. A színház céljaira tehát a Gewerbeverein nagy termét kötötte le, amelyet a színház kívánalmainak megfelelően teljesen átalakítanak.

— AZ ANGOL TRÓNÖRÖKÖS HARMINCHETÉVES. Londonból jelentik: Az angol trónörökös kedden ülte meg harminchetedik születésnapját, melyet hivatalosan huszonegy évvel kezdte. A születésnap tisztelőre az összes középületek lobogódíszebe öltözködtek.

— BORZALMAS SZERENCSETLENSÉGET OKOZOTT EGY TEMESVÁRI RÉSZEG SOFFŐR. Temesvárról jelentik: Megdöbbentő autószerencsétlenség történt a temesvári Bega-balsoros, ahol egy egészen ártatlan rikkancsgyermek esett áldozatul egy részeg soffőr könnyelműségének. Az áldozat neve: Bókai György. Életkora: 10 esztendő. Mint újságarúló rikkancs, vigan és gondatlanul árulta nagy gyorsasággal robogó járművet felvezette a rábizott napilapokat. Hirtelen szeszélyes cikk-cakkos vonalat leírva, autó száguldott be a Bega-balsorra. A soffőr valószínűleg részeg volt s elveszítette önuralmát, mert a járdára. A kocsi maga alá gyűrte a szerencsétlen kis rikkancsot s az egyik kerék keresztülrokkent a fiúcska fején is. A soffőr mintha semmi sem történt volna, vigan hajtott tovább s szerencsétlen áldozatát, akinek a szeméit is kinyomta a kocsi sulya, az arra járók szédtek fel és szállították be a kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. A felhaborított soffőrvirtus szemtanúi azonban feljegyezték az autó rendszámát s így a rendőrség néhány órai nyomozás után Dédius Slatomir személyében a megvadult soffőrt is elfoghatta. Dédiust, aki előállításakor is tökrészeg volt, azonnal letartóztatták. Áldozatának állapota annyira súlyos, hogy az orvosok lemondottak az életéről.

— TÜZVÉZ EGY BUDAPESTI GÉPGYÁRBAN. Budapestről jelentik: Kedden este nyolc órakor a Váci-úton levő Lang gépgyár épületéből hatalmas lángok törtek elő. A tüzet csak három kerület őrségének sikerült két órai megfeszített munkával lokalizálni, mely minden valószínűség szerint öngyulladás folytán keletkezett. A tűz végveszéllyel fenyegette a huszonhat méter magas, háromemeletes gyárépületet és csak a tűzoltók sikeres működése hátrított el egy nagyobbarányú katasztrófát. A kár hozzávetőleges becsléssel is tízezer pengőre rug.

— HÁROM BÉCSI FOISKOLÁT ZÁRTAK BE A VÉRES DIAKTUNTETÉSEK MIATT. Bécsből jelentik: Az osztrák alkotmányjogi bíróság tegnap, kedden délelőtt döntött az egyetemi ifjuság bajtársi szövetségének alapszabályairól s törvénytelenség nyilvánította azt a szakaszt, amely a tagok jelentkezésekor megkívánja annak igazolását, hogy a nagy-szüllők is keresztények voltak. A döntést néhány diák hírül adta az egyetemre, ahol az aulában izgalmas diákgyűlés kezdődött s annak végeztével a nemzeti szocialista hallgatók szocialista és zsidó kartársaikat megtámadták. Véres verekedés fejlődött, amelynek során Svéd Imre magyar hallgatót több társával együtt félholtra verték. A renitens diákok beverték az egyetem ablakait és az összes hirdetőtáblákat levertek. A rendet csak másfélóra múlva sikerült, rendőri karhatalommal helyreállítani. Minthogy a tüntetések még délután is folytak, a közoktatásiügyi minisztérium intézkedésére a műegyetemet, a mezőgazdasági és világkereskedelmi főiskolákat, további intézkedésig bezárták.

— HÁROMSZÉKMEGYÉBEN MÁRCIUS 5-ÁT NINCS NYUGDIJ. Tudósítónk jelenti: Háromszék megyében is lehetetlen állapotok uralkodnak a nyugdíjak folyósítása terén. A vármegyei nyugdíjas tisztviselők körében óriási az elkeseredés amiatt, hogy esedékes nyugdíj járandóságait már március 5-én nem kapták meg.

Elhalasztják a leszerelési konferenciát?

Genf, június 24.

A Népszövetség főtítkárságához igen közel álló körökből kiszivárgott hírek szerint néhány európai kormány igyekszik a leszerelési konferenciát februárról a jövő őszre halasztatni. Hivatalos javaslat ebben az irányban nem történt még, az a tény azonban, hogy a hírekkel szemben a főtítkárság eddig még semmit sem tett, arra lehet következtetni, hogy a konferencia elhalasztásának gondolatával egészen komolyan foglalkoznak.

Alátámasztja az elhalasztási szándék hírért a hivatalos francia álláspont is, amely szerint a rendkívül fontosnak ígérkező értekezletet a jövő őszrel sokkal kedvezőbb körülmények között lehetne megtartani, mint korábban. — Hírek vannak arról is, hogy az elhalasztás ellen Amerikának sem lenne semmi kifogása. Hoo-ver javaslatát most amúgy is eléggé elfogadják a diplomáciát, viszont a javaslat kedvező elintézése valóban szerencsés atmoszférát teremtené a leszerelési konferenciára.

— EGY NAGYÓZI ASSZONY TITOKZATOS HALÁLA. Temesvári tudósítónk jelenti: Titokzatos haláleset ügyében indított nyomozást a temesvári ügyészség. Schadek Katalin nagyózi 48 éves asszony a napokban heves főfájásról panaszkodott. Egyik rokona felajánlotta, hogy fejfájás elleni porokat hoz neki. Schadek Katalin a porokat be is vette, de fejfájása nem javult s nemsokára erős fájdalmak között kiszenvedett. A csendőrség jelentése alapján a temesvári ügyészség elrendelte a holttest felboncolását s ekkor megállapították, hogy Schadek Katalin halálát morfiom mérgezés okozta. Az ügyészség most megindította a vizsgálatot, annak kiderítésére, hogy szándékos emberölés bűntette, vagy pedig sajnálatos szerencsétlenség okozta-e az asszony halálát.

— HALÁLÓS KIMENETELU TRÉFALKOZÁS. Bánsági tudósítónk jelentése: Megrázóan tragikus esemény játszódott le tegnapelőtt Nagykomlós bánsági nagyközségben, ahol egy fiatal emberélet esett a fegyverrel való megdöntölközésnek áldozatul. Ureche István nagykomlói adóhivatali tisztviselő felesége és rokonai társaságában együtt szórakozott Radu János nevű, szintén tisztviselő jó barátjával. Radu közben egy lebellyegzetlen öngyújtóval cigarettára akart gyújtani, mire Ureche tréfásan megjárta vele az öngyújtó lefoglalását. Radu ugyancsak tréfából előrántotta zsebéből a revolverét és azt Ureche fölé fogva, visszakövetelte lefoglalt öngyújtóját. A társaság tagjai jól mulattak a színészi pózokkal megjátszott jeleneten, amikor Radu kezében váratlanul elsült a revolver, amelynek golyója az Ureche mellébe hatolt és a tüdejét furta keresztül. Ureche belső elvérzés következtében pár perc alatt a helyszínén kiszenvedett, mielőtt még segíteni lehetett volna rajta.

— HARMINCHETÉVES ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ. A brassói volt m. kir. felsőkereskedelmi iskolában 1896-ban érettségizett tanulók kedden tartották 35 éves találkozójukat. Az egykori tízenegy diák közül megjelentek a találkozó: Demeter Ferenc, takarékpénztári vezérigazgató (Sepsiszentgyörgy), Fábán István, orvosi műszerkereskedő (Brassó), Harmath Sándor, takarékpénztári vezérigazgató (Marosvásárhely), Löwy Mór lomási tisztviselő (Zernest), Smilovits Jakab fűrészgyár tulajdonos (Marosvásárhely), Teutsch Henrik takarékpénztári vezérigazgató (Brassó), Toroczka József Máv. felügyelő (Debrecen), Tutsek Jenő kereskedő (Brassó). A volt iskolatársak délelőtti folyamán meglátogatták a református kereskedelmi iskolát és este a „Korona” külön termében, több meghívott vendéggel bankettre ültek össze. A találkozóon megjelentek elhatározták, hogy öt év múlva ismét összejönnek.

— KÉT HÉTIG EHSEGSZTRAJKOLT PRIBICEVICUS SZVETOZAR. Belgrádból jelentik: A szerb diktatura internálásában élő Pribicevics Szvetozar, volt horvát miniszter, — amint már jelentettük, — éhségstrájkba kezdett, mert a szerb hatóságok a kórházból, ahol orvosi kezelés alatt állott, újra el akarták szállítani. Most aztán közölték vele, hogy elállottak ettől a tervtől s egyelőre nem szállítják Délserbiába, Brus községbe, amit internálási helyül jelöltek ki a számára. A hír közlése után Pribicevics beszüntette az éhezést, amely két hétig tartott és nagyon legyöngítette az államférfit. Helyzetét súlyosbítja az, hogy makacs vesegyulladás van, a mi miatt élelmzését most a lehető legmondosabban végzik.

— Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűviz használatát végtelen nagy megkönnyebbülést szerz. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— AUTÓBALESET BUDAPEST KÖRNYÉKÉN. Budapestről jelentik: A Budapest és Dunakeszi közötti országúton Csák Anna 17 éves és Körmendi Margit 21 éves cseledeknyok felkérdezkedtek egy autóra, amelyet Farkas Bertalan soffőr vezetett, aki mellett Lubik Károly zongorahangoló ült. Alig tettek meg néhány kilométert, amidőn az autó fékjei egy kanyarulatnál megtagadták a szolgálatot s a kocsi maga alá temette utasait, az árokba fordult. Körmendi Margit és Lubik Károly életveszélyesen, az autó másik két utasa súlyosan sebesült meg.

— MAGYAR ÁRVAGONDOZÓ HUNYADMEGYÉBEN. Tudósítónk jelenti: Gróf Kendeffy Gáborné, hunyadmegyei földbirtokosnő, az erdélyi Református Nőszövetség hunyadmegyei tagozatának elnöke, messzemenő áldozatkészséggel és lelkes munkával, nemes emberbaráti intézményt teremtett meg Hát-szeg melletti birtokán. Magyar árvák részére husz ágyas árvagondozót alapított, amelynek berendezési tárgyait és a fenntartási költségeket részint ömaga adományozta s részben a vármegye magyar lakosságának áldozatkészségéből gyűjtötte össze. Az árvagondozó a nemeslelkű urnő vezetése mellett folyó évi július hó 1-én kezd meg áldásos működését, a midőn husz elesett, gyámoltalan, szegény magyar árva részére nyújt otthont.

— TIZENNYOLC ÁLLÁS — 268 PÁLYA-ZÓ. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári városi tanács nemrég nyugdíjba küldött 18 tisztviselőt s helyük betöltése érdekében június hó 30-án lejáró pályázatot hirdetett. A pályázatra eddig összesen 268 ajánlat érkezett be s a temesvári városházán biztosra veszik, hogy a határidő lejártáig a jelentkezők száma felpárolódik négyszázra is. Megdöbbentő és elszomorító bizonyítéka annak, hogy milyen nagy a munkanélküliség és az intellektuális osztályok nyomora, amikor 18 állásért 400 jelentkezőnek kell megvívnia az érvényesülési harcot!

Szakácsnő

kerestetik, aki beteg részére pontos orvosi utasítás alapján főzni tud. Fizetés 2—3000 lei havonta. Személyes jelentkezés Ing. BO-ROAIA-nál Brassó, Postarét 20/b.

E 13636

Üzletnyitás június 25-én

Férfi fehérnemű, gallér, nyakkendő stb.

Női harisnya

Nagy választék! Olcsó árak!

G. FRIEDEL

BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 34.

Üzletnyitás június 25-én

— HUNYADMEGYEI HIREK. Déváról jelentik: Nusz Kálmán branyicskai vasúti pénztáros, amint azt annak idején közöltük, sikasztást követett el. A sikasztó pénztáros lett most ítélkezett a dévai törvényszék és 49 ezer lej elikkasztása miatt két évi börtönrre íelte, ebből 4 hónapot a vizsgálati fogság idejéből leszámítottak. — Furdai Viorel maros-lyei jegyzőt, többrendbeli szabálytalanság és törvénybeütköző cselekedete miatt, dr. Bejan Romulus prefektus állásától felfüggesztette és a fegyelmi eljárást megindította. — Petru János marosolymosi lakosnak 8 éves fia, hasonkoru barátjával a Marosba ment fürödni. A két gyermek hirtelen segélyért kiáltott, de mire a közelben levők csollakkal segítségükre siettek, időközben már el is merültek a hullámok között. — Folyó hó 20-án Felkenyer községben egy száguldó autó halálra gázolta Furdai Joannak 2 éves kislányát, majd elszáguldott. Mindedig nem sikerült a gázoló autó számát és a soffőr kilétét megállapítani.

— BARÁTNÓT TARTOTT AZ ISKOLA PÉNZÉN EGY HETEDIKES GIMNAZISTA. Budapestről jelentik: A Barcsai-utcai gimnáziumban egy hónappal ezelőtt, Márk Lajos helyettes igazgató fiókjából ismeretlen tettesek elloptak 3700 pengő vizsgadíjat. A detektívek hosszas nyomozása után a gyanú Dicsőfi Lajos hetedikes gimnázistára terelődött, aki az utóbbi időben feltűnően nagylábon élt és egy görlnék tette a szépet. A megtévedt diák a rendőrségen bevallotta a lopást, amit két társa közreműködésével hajtott végre. A három diák a lopott pénzzel az idegen-é-giába akart szökni, de elhatározták, hogy először kimutatják magukat. Bizonyítványki-oztatás sikerült a triumvirátusnak minden krajcárt elvenni. Dicsőfi egyik cinkosát letartóztatta a rendőrség, a másik vidéken bujkál. A szélhámosi allűrökkel rendelkező diákok, — aki egy házmaster gyermeke, — a rendőrség a Klauzál-téri bankrablási kísérlet részes-ségével is gyanúsítja.

— FÖLVÁGTA AZ EREIT EGY RESICAI GYARI MUNKÁS. Resicabányai tudósítónk jelentése: A munkanélküli nyomor és nélkülözés áldozatainak sora újabb áldozattal szaporodott tegnapelőtt Resicabányán. — Egy Baumhauer János nevezetű, volt gyári munkás, a nyomor miatti elkeseredésében öngyilkosságra szánta el magát s karján az ereket borotvával felmetsette. A tragikus cselekedetet a szomszédok fedezték fel, jó idővel az öngyilkosság elkövetése után, amikor a szerencsétlen emberben a nagy vérvesztés következtében már alig volt élet. Beszállították a helybeli kórházba.

— LESZAMOLÁS AZ ERDŐBEN. Tudósítónk jelenti: Bucior csikszentmártoni hatósági erdőőr, erdei körútja alkalmával találkoztott Bocskor András nevű haragosával. Szóváltás keletkezett, majd a vita hevében Bucior szolgálati revolverét előárta, Bocskort fején lőtte. A sebesülés nem életveszélyes. — A csikszeredai ügyészség szándékos emberölési kísérlet alapján letartóztatásba helyezte a tettest, amit a mai napon a törvényszék vádatáncsa helyben is hagyott.

— A NAGY ESŐZÉSEK RENGETEG KART OKOZTAK AZ OLT MENTÉN. Csikszeredából jelentik: A napok óta tartó esőzések rengeteg kárt okoztak Csikmegyében, az Olt mentén lakó gazdáknak. A levágott és félig megszáradt szénát az eső teljesen tönkretette. Ehhez járult a szörványosan előforduló jégverés is. Az Olt helyenként kiáradt és ez is óriási károkat okozott, mivel teljesen leiszapolta a mellette elterülő kaszálókat.

— A TÖREKVVÉS MUNKASDALARDA KERTI HANGVERSENYE. A szép kulturális eredményekre visszatérő brassói Törekvő munkásdalárda június hó 27-én, szombaton este 9 órakor a Gambrinus vendéglő kertihelyiségében gazdag műsorú hangversenyt ad. A dalárda férfikara, nőikara és vegyeskara, a modern karének-irodalom gyöngyeiből összeállított műsorszámokkal szerepel s így a hangverseny nem mindeppa kultureseménynek ígérkezik. A műsor bevégezése után reggelig tartó táncmulatság következik.

Astra (Apolló) Mozdó

Brassó

Szerdán és csütörtökön tut még CECIL B. de MILLE, a híres rendező

DINAMIT

című hangosfilmje

Társadalmi dráma JEANE MAC PHERSON regénye után.

Figyelem!

Jön

Figyelem!

DOUGLAS FAIRBANKS első hangosfilmje, a

Makrancos hölgy

Telefon: 518

„MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Ma szerdán a t. közönség óhajára visszahoztuk az idei szezon legvidámabb hangos operettjét

ZAPFENSTREICH AM RHEIN

(TAKARODÓ A RAJNA MENTÉN)

Németül beszélő, éneklő filmoperette, a legkedvesebb tartalom, a legpazarabb kiállítás és a leggyönyörűbb énekszámok. Főszerepben: Sáriotte Susa, Siegfried Arno, Verabes Ernő, Hans Junkermann, Hans Stüwe és Maria Solveg. — Western beszélőgépen

A következő nagy slágerünk: Der Mann der den Mord beging (EMBER, AKI ÖLT) Conrad Veidt al

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Közgazdaság

Romániába jön az amerikai General Electric tröszt

Bukarest, június 24.

Románia villamosítási lehetőségei úgy látszik valóban alkalmasak arra, hogy ebben a gazdasági ágazatban való-
súljon meg a külföldi tőke nagyszámú bekapcsolódásának régi óhaja. Már eddig is több előkelő nemzetközi villa-
mosági tröszt kezdte meg a munkát az országban,

újabbán pedig az ismert amerikai

„General Electric” szándékozik Romá-
niára is kiterjeszteni a „működését.”

A világ ezen egyik leghatalmasabb elektromossági érdekcsoportjának vezetői és képviselői élénken érdeklődnek erőtelepek létesítésére és kiaknázására, valamint az ezzel kapcsolatos tőkebe-
fektetési lehetőségek iránt, végleges döntés azonban még nincs arról, hogy a General Electric milyen tevékenységet szándékozik Romániában kifejteni.

Manoilescu miniszter szerezte meg az Erdélyi Szénbánya rt. részvénytöbbségét

Váratlanul kivált az igazgatóságból Molnár Jakab, a vállalat tulajdonképeni megalapítója

Kolozsvár, június 24.

Az erdélyi részek egyik legjelentősebb vállalatánál: az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaságnál olyan események játszódtak le a közelmúlt napokban, amelyek élénk diszkusszió tárgyát képezik közgazdasági körökben. A jelzett események középpontjában egy nagy-
érdekességi tranzakció áll, amely igen sok kombinációra ad alkalmat annál is inkább, mert az illetékesek szinte érthetetlen titoktartással kezelik a vállalatnál beállott változást és erőteljesedést.

Tudni kell, hogy az Erdélyi Szénbánya Rt. egészen 1918-ig jelentéktelen kis vállalat volt, amelyet a belga érdeklésű Compagnie des Mines de Transylvanie ekkor egy kolozsvári érdeklésű cég vette át. Az új impérium első éveiben az üzem rengeteg nehézséggel volt kénytelen megküzdni, de dr. Szántó Miklós vezérigazgató és Molnár Jakab ügyvezető igazgató kitartással és a változott viszonyok felismerésével átvették a vállalatot a kritikus időkhöz. Eredetileg 6 millió lej volt az Erdélyi Szénbánya Rt. alaptőkéje, amely mögött azonban többszörösen nagyobb rejtett vagyon húzódott meg, hiszen még a belgák 2 millió aranyfrankot investáltak az egeresi bányatelepbe.

A vállalat igazi fellendülése akkor következett be, amikor Manoilescu Mihály miniszter is érdeklést vállalt az Erdélyi Szénbányánál, amelynek terjeszkedése és fejlődése nagyrészt Molnár Jakab igazgató érdeme volt. Annál

nagyobb meglepetést keltett tehát országos viszonylatban is az az angol bányászokasoktól eltérő „angolos” mód, amellyel Molnár Jakab a napokban kivált az Erdélyi Szénbányától. Ez a váratlan személyi változás annál is inkább meglepő, mert azonfelül, hogy Molnár Jakab 38 évet dolgozott a vállalat vezérigazgatójaként, maga is tekintélyes részesedés felett rendelkezett az Erdélyi Szénbányánál. A vállalat igazgatóságát való visszalépésével egyidejűleg Molnár igazgató ezt az érdeklést is eladta.

Molnár igazgató munkatársunknak kijelentette, hogy a közel 40 évi megfeszített munka kifárasztotta és ezért vált meg az Erdélyi Szénbányától — békés meg egyezéssel. Az érdeklését csakugyan eladta a Manoilescu-csoportnak. Arról, hogy az ő plakettjével, milyen tranzakció történt kilépése után, nem tud. Más forrásból eredő értesülésünk szerint a Molnár igazgató érdeklését a vállalat eredeti tulajdonosai kisebbségbe kerültek, aminek messze kiható következményei lehetnek az Erdélyi Szénbánya Rt. további sorsára. Mint ismeretes ugyanis, az Erdélyi Szénbánya kitűnő üzletet csinált a kolozsvári villamosművek kommercializálásával, amely azonban csak szerény magva egy nagyszabású elektrifikálási tervnek és így ez a tekintélyes vállalat nagyszériú kilátásokkal rendelkezik, ami még titokzatosabb teszi a jelen kedvező helyzetben bekövetkező feltűnő változásokat.

„A kormányok nem képesek javítani a gazdasági helyzetet”

Minden ország úgy te-
kintti nyomorát, mint
nemzeti átkot — mondja Delaisi francia nemzetgazdász — holott a bajok csak nemzetközi alapon orvosolhatók

Páris, június 24.

Nem lehet szó országonkénti megoldás-
ról. Csak általános megoldás húzhatná ki a világot a mai rettenetes helyzetéből. Ezzel kezdte Francis Delaisi, aki megalapítóit a helyszínen szerzett tapasztalataiból szüri le, amikor megkérdezem, hogy ő, mint az egyetemes világgazdasági kérdés ismerője, milyen kiutat lát például Románia részére a mai borzalmas állapotból.

— Mint a többi országok, Románia is úgy tekint a nyomorát, mint nemzeti átkot, amelyért rendszerint a kormányokat teszik felelőssé és természetesen a kormánytól várják a legnagyobb segítséget. Pedig itt a kormányok se lendíthetnek sokat. Csakis nemzetközi alapon lehetne orvosolni a bajt. Ez pedig a tárgykomplikált oka, vagyis a kétféle ágazó: ipari és agrárválság miatt sajnos, igen nehéz.

Melyik válságot tartja Ön súlyosabbnak?
— Mind a kettő egyformán súlyos, mert tulajdonképpen a kettő egymásba van áncsolva. Így például Romániában, ha Erdélynek ipari fölénye nagyobb is, viszont a régi királyságban az agrártermelés fokozottabb és ugyebár az ország egyforma mértékben szenved. De úgy hiszem, az agrárkérdés dominál és ezért vizsgáljuk meg előbb ebből a szempontból. Az egyik okot az agrárreform következményének tartom. A nagybirtokosság

nagy gondot fordított mindig a gabonaművelés minőségére is. Tény az, hogy a háború előtt a román és a magyar búzát, mint a szőlőt, szinte vakon vásárolták. Most azonban a helyzet az, hogy a külföldi és a kisjövendelmű paraszt kevesebb figyelemmel van a minőségre, és így történhetett meg, hogy a kanadaiak, akik egész kiváló minőséget termelnek, kiszorították Románia búzáját. Esetleg 10 frankkal drágábban veszik a kanadai búzát, ezzel szemben 15 franknyi lisztelőbbet hoznak ki belőle. Az utolsó 15 évben az Egyesült Államok, Kanada, Argentína és Ausztrália összesen 14 millió hektárral nagyobb területen kezdtek termelni, mint azelőtt. Ugyanez áll különben a fatermelésre is, mely különösen Kanadában ro-
sán fejlődött. Természetesen nagy szerepet játszik a tőke, amelyet az Egyesült Államok kölcsönképp adott. Ezzel azután sikerült a szállítást: utakat, teherautókat, olyan tőkéletességre hozni, mely a transzport-lebonyolítást erősen gyorsítja. Ez persze olcsóbbá is teszi, úgy, hogy elő-
áll az az eset, hogy Manitobából, amely 500 kilométerre fekszik a kanadai nagy tavaktól, egy métermázas buza olcsóbban kerül a zürichi piacra, mint a román vagy a magyar buza. Hogy az óriási termelés túlprodukciót eredményezett, az is csak természetes. Nemcsak Oroszország, de mindenki dumpinget csinál. A dumping már eredmény és nem ok. Megindult a hajsz, mindenki nyomja le az

CSAK
RÖVID IDEIG KAP
INGYENESEN
MINDEN DOBOZ

COTY PUDER
vásárlója egy üveg valódi
EMERAUDE DE COTY
• PARFUMÖT

Bársonyos arczbört
Kap, ha a
COTY PUDER
mellett a csodahatású
COTY CREMET
használja

EREDETI TEGELY LEI 130
NAGY TUBUS " 85
KIS TUBUS " 35

arat, csak hogy eladhasson. Persze aki legolcsóbban kínálja, azé az időleges haszon. Ennek ellenére sem képes a világpiac felszívni a rengeteg felhalmozott buzát.

Francis Delaisi, akiről köz tudomásu, hogy a Briand-féle Európai Egyesült Államok tervének híve, élénken folytatja:

— Kölcsönt biztosítani az agrárországoknak és egyúttal a külföldi vásárlást, kereskedelmi szerződések és feltételek nélkül fokozni!

— Talán egyszer megvalósul a „Institut International de Credit Hypothèque,

mely 10 százalékra adna kölcsönt. Ugy képelem, hogy minden gabonacentrum mellett felállított közvetítő intézmény venné fel a külföldi banktól a pénzt, tehát nem a termelő paraszt, hanem a közvetítő lenne a bankkölcsön letéteményese. Mondjuk, a bank 5 százalékkal adná a pénzt, olyan feltétellel, hogy az 6 százalékkal adja tovább.

— Ezt a módszert tartom egyedül képesnek a krízis megoldására — fejezi be nyomatékkal Francis Delaisi.

Mándy Ilona.

Pénteken kezdődik Bukarestben a zsilvölgyi bányamunkások kollektív szerződésének tárgyalása

Déva június 24.

Közöltük, hogy a zsilvölgyi bányák, június hó elsejére felmondták a kollektív szerződést. Hirt ádtunk arról is, hogy a bányász szövetség a munkaügyi inspektorátushoz beterjesztette az új szerződés tervezetét és kérte annak tárgyalásra való kitűzését.

A munkaügyi inspektorátus július hó 2-ára tűzte ki és arra egy munkaadók képviselőit, mint a szövetség kiküldöttét megidézte.

A munkáskiküldöttet Gherman Eftiniu képviselő, munkásszövetségi megbízott vezeti. Zsilvölgye munkássága, tekintettel a szerződéshez fűződő nagy érdekekre, feszült várakozással néz a tárgyalások elé.

Kis Közgazdasági Hírek

A táblaüveggyár, miután a ploesti gyár megszűnt, elhatározta a piac normalizálását. Ennek következtében a táblaüveg ára, amely a verseny idején sokszor a termelési költségek nivója alá esett, emelkedni fog. A kartell egyébként prompt megrendeléseket nem fogad el, hanem csak júliusi szállításra, amikor az árak már kiegyensúlyozva lesznek.

A belföldi vaskartell képviselő Kontinentale Vaskereskedelmi Rt. értesítette vevőit, hogy a leromlott hitelviszonyokra való tekintettel csak készpénzfizetés mellett tudja őket kiszolgálni. Ezen általános szabály alól a Kontinentale csak a legprimább cégeknél tesz kivételt.

A román-magyar kereskedelmi kamara a közeljövőben megkezdte működését Budapesten és Bukarestben egyidejűleg.

KISIPAROSOK FIGYELMEBE. A munkaügyi inspektorátus rendelkezése alapján ismételt közöljük, hogy a tíznél kevesebb alkalmazottal dolgozó kisiparosok csak akkor kötelesek a C-táblázat kiállításával jelentést tenni, ha személyzetükben változás áll be

KÁVEMÁGLYA. Rio de Janeiróból jelentik: Santosban a kávétröszt hétfőn ötszázharmincezer zsák gyöngébb minőségű kávé égetett el. A zsákokat petróleummal öntötték le és azután gyújtották meg. A tűz öt óra hosszat tartott. Az egész várost csipős, sűrű füst öntötte el. A santosiak már eleve tiltakoztak a kávé elégetése ellen és az áru tengerbe dobását javasolták, a kávétröszt azonban elutasította a lakosok kérését. Az elégetés azért történt, nehogy a bő termés miatt a kávéárak essenek. Mai csöndélet.

Ajándék-e a renumeráció, vagy járandóság? Kolozsvárról jelentik: Erdélyben ügyben döntött a kolozsvári iparfelügyelőség. Az itteni villamosművek alkalmazottai, a kommercializálás előtt, állandóan kaptak renumerációt, amit az új rezsim azonban már nem folyósított. A tisztviselők emiatt beadvánnyal fordultak az iparfelügyelőséghez, hogy az állapítsa meg, vajon a renumeráció ilyen körülmények között ajándék volt-e, vagy pedig követelhető járandóság? Az iparfelügyelőség kimondta, hogy a renumeráció továbbra is jár a tisztviselőknek és a villamosművek azt folyósítani tartoznak. A tisztviselők most — miután a villamosművek igazgatósága ennek ellenére sem hajlandó a renumerációs összegeket kifizetni, — a bírósághoz fordultak igényeik érvényesítésért.

Börzsde

1931 június 24.

Zürich (nyitás): Berlin 122.40, Amszterdam 207.50, New-york 515.55, London 2508.25, Páris 2018.25, Milánó 2698.50, Prága 1526.50, Budapest 90.04, Belgrád 912.25, Bukarest 307, Varsó 57.75, Bécs 72.44

Irja: Baktay Ervin

Bazár-élet — Majmok

Csakugyan, a többinél jóval nagyobb, erősebb him közeleg az erdő felől. Olyan méltóságteljesen jön felénk, hogy azonnal kitetszik magas rangja. A bráhma homlokához emeli a kezét és királyt megillető módon üdvözlí a majmok uralkodóját. Ez ügyet sem vet rá, ellenben letelepszik a térség közepén és körülnéz. Ez elég — szempillantás alatt egyedül marad, a többi majom tiszteletteljes távolban ül már és aggódva néz feléje. Csak egy majom mer közelebb maradni, úgy látszik, tulságosan vonzódik az elemózsiás zacskóhoz. De a majomrádza rávicsozítja a fogát s erre ő is sietve tovább áll. Most aztán a Dzsá-kó királya is hozzálat a falatozáshoz. Amíg ő eszik, a többi csak nézheti.

Hanem el kell ismerni, a majmok uralkodója megszolgál ezért a tisztességet. Hátan hosszú, mely sebforradás beszél haláltmegvető hősiességéről és azokról az elkeseredett harcokról, amelyeket népéért szokott vívni. A Dzsá-kón ugyanis négy majomtörzs él. Mind egyiknek megvan a maga vezére. Amelyik ezek közül a legerősebb és elmarja a templom közeléből a többi, az vezeti népét a hegytetőre, ahol tisztelet és eleség vár rájuk. Hanem a hatalmi egyensúly csak addig áll fenn, amíg a törzs vezérének le nem győzi valamely másik majomnemzettség vezére. Akkor az eddig diadalmas, de legyőzött törzs vert hadai lógó orral vonulnak vissza az erdő mélyébe s az új hódító büszkén vo-

nul népével a templomkörnyék igéret-földjére. A győztes minden és jaja a legyőzötteknek! És a majmok tényleg csak abban különböznek is az emberek győzedelmes nemzeteitől, hogy megelégszenek a prédával és nem követelnek kárpótlást és jóvátételt a legyőzöttektől.

A kis templom belsejében áll Ráma és Hanumán domborművé képmása. Hanumán vörösr van festve és nagy, kifestet bajusza ékesíti képét. Az egyik sarokban tűz parázslak a vert agyagpadlón, a tűz mellett fekszik a templom szentje, egy öreg, hófehér szakállú bráhma. Azt mondják róla, hogy száz évesnél is idősebb. A szeme fiatalosan, elevenen és értelmesen csillog felé, mikor tiszteletteljes köszönésemet viszonzozza. Mi mindent láthatott ez a két öreg szem száz hosszú esztendő alatt? És ha beszélni akarna az öreg szádhu, bizonyára sok érdekeset tudna elmondani. De a világ mindennapos gondja már sok-sok évtized óta nem érdekli őt. Pedig a kor-

nem tette még nyomorúságos ronccsá: meztelen teste nem száraz és kiaszott, mint a legtöbb vén emberé; senkisémet tartaná hatvanévesnél idősebbnek.

Ezalatt a majom-rádza elfogyasztott két nagy, husos mangót és visszavonult, hogy a többiek is hozzáláthassanak a maradék elfogyasztásához. A virgonc állatok neki is estek azonnal az elemózsiának, csak egy nőtény ült nagy busan a fal tövében. Nem evett, csak ült és nagy, kétségbeesett szeretettel szoritotta melléhez kicsinyének pusztá csontvázát, amelyet már csak néhány kiszáradt bőr és incafat tartotta össze. Mert ha a majomanya kicsinye elpusztul, nincs az a hatalom, amely el tudná venni tőle a holttestet. Oleli, babusgatja és cipeli, míg csak teljesen szét nem hullanak a kis hulla csontjai. És mikor erre a bus, magárahagyott állat-anya gondolkodik, az az érzésem, hogy az embereknek nincs sok okuk szégyenkezni amiatt, hogy minden teremtetett lények közt a majmok hasonlítanak rájuk leginkább...

Olvasóink és előfizetőink figyelmébe!

Mielőtt nyaralni megy

Kérjen árajánlatot a „Brassói Lapok fürdő- és utazási osztályától”

Egyéni utazások minden lekötöttség nélkül,

melyek bármely napon megkezdhetők és befejezhetők, igen nagy kedvezményrel.

ABBAZIA

Luxus szállók. (V. Bellevue v. Regina)

Hotel Palace

14 nap: II. o. 8950.—, III. o. 7650.— lej.
21 nap: II. o. 11.350.—, III. o. 10.150.— lej.
28 nap: II. o. 13.900.—, III. o. 12.614.— lej.
Ezen árak július 10-ig és szeptember hó 1-től érvényesek.

14 nap: II. o. 9390.—, III. o. 8100.— lej.
21 nap: II. o. 12.100.—, III. o. 10.800.— lej.
28 nap: II. o. 14.800.—, III. o. 13.500.— lej.
Ezen árak július 25-ig és szeptember hó 1-től érvényesek.

14 nap: II. o. 10.400.—, III. o. 9100.— lej.
21 nap: II. o. 13.500.—, III. o. 12.300.— lej.
28 nap: II. o. 17.500.—, III. o. 16.300.— lej.
Ezen árak július 26-tól szeptember hó 1-ig érvényesek.

ABBAZIA II.

Hotel San Marco

14 nap: II. o. 8150.—, III. o. 6950.— lej.
21 nap: II. o. 12.500.—, III. o. 11.200.— lej.
28 nap: II. o. 14.590.—, III. o. 13.350.— lej.
Az árak július hó 1-től augusztus hó 25-ig értendők.

Grad, az Adria gyöngye

Grand Hotel Metropol (v. a tetszés szerint kiválasztott szállodák)

7 nap: II. o. 6750.—, III. o. 5450.— lej.
14 nap: II. o. 9500.—, III. o. 8200.— lej.
21 nap: II. o. 12.250.—, III. o. 10.950.— lej.
28 nap: II. o. 14.950.—, III. o. 13.650.— lej.
Az árakban II. vagy III. osztályú gyorsvonat értendő, Budapesttől Budapestig.

Teljes pensió, elsőrendű étkezéssel, borralaló, kurtaxa a strandon, sátor, fürdés bennfoglaltatik.

Az árak a főszéznára, június 15-től augusztus 25-ig értendők.

Venezia-Lido, I. osztályú szállók.

7 nap: II. o. 6880.—, III. o. 5380.— lej.
14 nap: II. o. 9260.—, III. o. 7760.— lej.
21 nap: II. o. 11.700.—, III. o. 10.200.— lej.
28 nap: II. o. 14.000.—, III. o. 12.600.— lej.
Az árak a főszéznára értendők, július 1-től augusztus 25-ig.

Budapesttől—Budapestig II. vagy III. osztályú gyorsvonattal, teljes pensioval, elsőrangú szállodákban.

A táblázatban megadott árakkal az a célunk, hogy tájékoztatást nyújtsunk Olaszország egyes helyeire, 14, 21 és 24 napos nyaralások mennyibe kerülnek és a megadott árakban mindig Budapesttől— Budapestig a II., vagy III. o. gyorsvonatköltség bele van számítva.

Mint fentebb közöltük, ezek az utazások egyéni utazások, bármely napon megkezdhetők, azonban július 4-től minden hét szombat estén 18.15 órakor csoportjaink is indulnak Olaszország felé, de csak odafele megy az illető csoporttal, az általa igénybe veendő fürdőhelyre, míg vissza egyénileg utazik.

Természetesen, az ily utasok még külön vasúti kedvezményben részesülnek, a megadott árakon kívül is.

Hasonló kedvező feltételek olasz, osztrák.

Forrcsövek

Kazánok részére, minden méretben előnyös árak mellett kaphatók 13628

JOSEF WEISSMANN

műszaki és egészségügyi nagykereskedés

Bukarest, Str. Mihai Voda No. 21

Footballabdák I-a

1/150, 1/200, 1/250, 1/300 gummival

5 mecs labda 410.—

Viszonteladónak kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 36.

Vascsőudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakkal.

2157

Kertész Henrik, Brassó.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó 60 hektó kuküllómentibor, gróf Beldi dicsőszentmártoni pincéjéből. 13598

Árkoson (Sepsiszentgyörgy mellett) egy kastélyszerű urilakás 7 hold belsőszéggel, 39 hold erdővel együtt eladó. Alattanyészésre és fajbaromfi tenyésztésre kiválóan alkalmas. Érdeklődni lehet dr. Barabás és Sipos. Sepsiszentgyörgy.

ELADÓ 1 drb. MAV. gyártmányu 3 éves kifogástalan, üzemekepes, 930 mm-es golyóscsapágyas cséplőgép, herrefejtőkészülékkel, Hanomag traktorral, igen előnyös feltételek mellett. Cim: „Industria-Economia” rt. Timisoara. 13459

2 hónapos „Cocker-Spaniel” vadászkutyák olcsón eladók. Brassó, Katalin-utca 10. 13530

JÉGSZEKRENYEK Kertész-nél, Targumures. Kivánatra árjegyzék. Brassói lerakat Tittes Pálnál. 12611

Máv. benzinmotoros cséplőgarnitúra 1050 mm. széles, eladó. Páll Lajos birtokosnál, Velastrimba, Jud. Ciuc. 13637

ELADÓ: régi ajtók, ablakok, vaskályhák, Brassó, Vár-utca 61. 13633

ELADÓ: jutányos áron komplett bádógos műhely gépszerszám. Albert Dezső, Brassó, Str. Sft. Joan No. 25. 13614

Vas esigalépcsőt veszek 3 méter, esetleg 3.50 magasat, Bardócz Márton, Sansimion. 13615

Buldogg fajku-ya-kölykek eladó. Brassó, Str. Regina Maria 36. 13617

Rakterület iparvágánnyal és nagy szinnel, a nagyállomás mellett bérbeadó. Cim 13619 szám alatt a brassói kiadóban.

IRÓGÉPET vennék kézből. Smialy káplán, Brassó, plebánia. 13622

KIADÓ vagy ELADÓ földszintes ház, mely 3 szoba konyha, fürdőszoba, modern lakásból, összes melléképítményekkel felszerelve. Bövebbet Mihai Viteazul-utca (v. Gyár-ut) 8. sz. alatti vendéglőben. 13621

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

ABRASSOI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félésre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félésre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félésre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatal, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnaui 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Huaya: és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (v. Timar-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Benjámin Árpád. Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágy-utca (Hárpár Ernő) — Tenaszvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József.)

megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

Elviselhetetlen nyáron a

konyha melege. Főzőn a mi fenyőhulladékkunkkal, mely rövid ideig tartó, erős tüzet ad. Ara szekerenként 320 lej. Kocsis A. és Fiai, telefon 187.

Allást nyer

Kertészegédet és virágkötőzónát azonnalra felvesz Harsányi kertész Szatmár, Rákóczi-utca 41. 13576

Vendéglőbe kiszolgálóleány — magyar-német-román nyelvtudással — azonnalra felvétetik. Brassó, Vasut-utca 32. 13593

Szifgyártó-segéd, fiatal munkás felvétetik. Cim: Geller sport-üzlet, Brassó, Kapu-utca 36. 13634

Kerestetik azonnali belépésre timárségéd, aki ért a kézfialcoláshoz és blansirozáshoz. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Provincz” jellegére Mosse Bukarest, Calea Victoriei címére kéretnek. 13627

Hentes és konzervgyár keres jó bizonyítványokkal rendelkező hentesmestert.

Csak jó munkaerők vétetnek figyelembe.

Ugyanott egy vaggon perzselt, 3 leher sósszalonna kapható legjutányosabb áron Cim 13623 szám alatt a brassói kiadóban.

TISZTVISELŐNŐ kerestetik, aki a német-román nyelvet bírja, könyveléshez és gépiráshoz ért. „Cartonage” Brassó, Uszoda-utca 5—7. 13625

Önállóan dolgozó varróleányok felvétetnek. Brassó, Kapu-utca 24. 13629

Kerések azonnalra ügyesen dolgozó varróleányokat. Jakab Vilma, Brassó, Kolostor-utca 34. 13630

Allást keres

Fényképész 16 évi gyakorlattal vezető állást, esetleg műtermébe keres. Bölöni István Kézdivásárhely. 13585

Intelligens középkorú uriaszony házvezetőnői állást keres. „Tisztesseges” jellegére a brassói kiadóba. 13632

33 éves zsidóvallású fiatal ember, mérlegképes könyvelő, a román és német nyelvekben eléggé jártas, irodai, vagy utazói állást keres. Elvállal felnapi munkát is, ugyszintén n. gántitkari állást is. Elmegy az ország bármely részébe. Szives megkereséseket a lap brassói kiadóhivatalába kér „Szorgalmas” jellegére. 13635

Lakás

Butorozott különbejáratu szobát keresek, fürdőszoba használatl, csendes szép helyen, állandóra. Ajánlatokat „Azonnalra” jellegére kérek. 13609

Szoba, konyha, kamarával július 15-re kiadó. Brassó, Decestei ut 9. sz. 13601

Kiadó üzlethelyiség, csatlakozó 2 szoba, fürdőszoba lakással, vagy anélkül Brassóban forgalmas helyen, Mihail Viteazul 8 (v. Gyár-ut). Érdeklődni ottani vendéglőben. 13528

NYARALOK FIGYELMÉBE! Brassói uri családnál egy személy, kizárólag nő, lakást és teljes ellátást kaphat. Cim 13504 szám alatt a brassói kiadóban.

Három-négy szoba, konyha, fürdőszoba LAKAST KERESSEK aug. vagy szept. 1-re. Címeket „Lehetőleg kertes” jellegére a kiadóba kérek, ugyanott címem is meg tudható. 13624

Brassó, Fekete-utca 45. első emeleten 2 szoba irodának, vagy garcon lakásnak alkalmas, július 1-re kiadó. 13620

Vegyes

Frauenspiegel a legújabb németnyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyv-osztályában.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 130 lej.

30 éves igen szép hajadon ismerősöm férjhez menne, kinek 1.300.000 lej hozománya van. Biztos existenciájú urak teljes című levelet „Vidéki” jellegére a brassói kiadóba kéretnek.